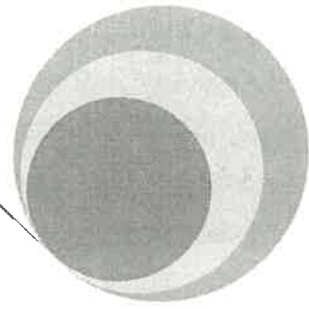
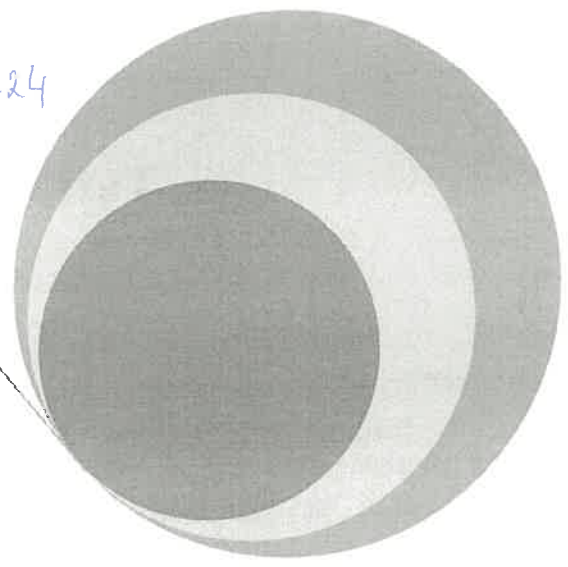
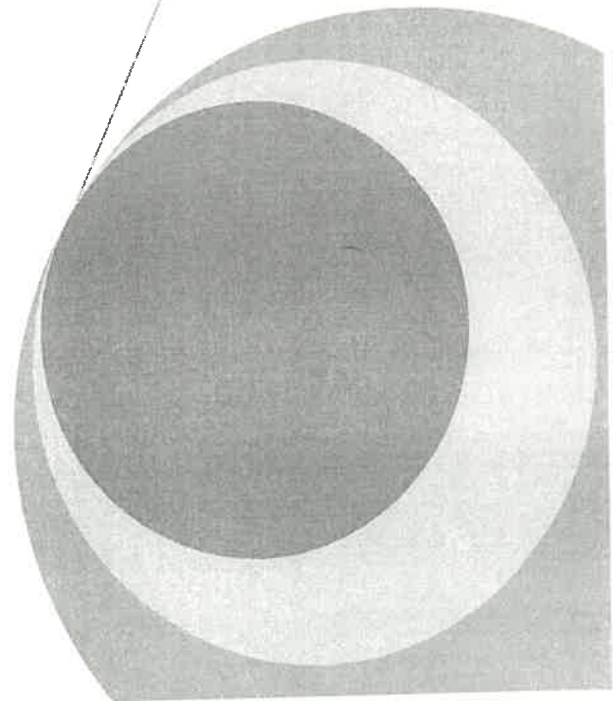

B/24-24/3/2024

**Budapesti Egyesített
Középiskolai Kollégium
pedagógiai programja**

2024.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
1. 1. A pedagógiai program összeállításában alapul vett főbb szempontok, a program felülvizsgálatának oka	4
2. Helyzetfeltárás. A működés belső feltételrendszerének bemutatása.....	4
2. 1. Kollégiumunk múltja és jelene.....	4
2. 2. Gazdasági, társadalmi, oktatáspolitikai változások.....	5
2. 3. Fenntartói, partneri, környezeti elvárások	6
2. 4. A működés feltételrendszere.....	6
2. 4. 1. Humán erőforrás, személyi feltételek.....	6
2. 4. 2. Tárgyi-dologi, környezeti feltételek.....	7
2. 5. A tanuló-összetétel jellemzői.....	8
2. 6. A nevelőmunka helyzete. A tanulmányi munka segítése	9
2. 7. Hátránykompenzáció. Tehetséggondozás.....	11
2. 8. Tanulókról való gondoskodás. Személyes törődés. Gyermek- és ifjúságvédelem	12
2. 9. Közösségi élet. Hagyományörzés és ápolás. Diákönkormányzati munka.....	14
2. 10. A kollégium kapcsolatrendszere	15
2. 11. Minőségfejlesztési munka.....	16
2. 12. Tömör értékelés	17
3. Fejlesztési terv.....	17
3. 1. Az intézmény alapvető nevelési elvei.....	17
Alapvető nevelési elveink	18
A kollégiumi élet szervezésének pedagógiai elvei.....	19
3. 2. A pedagógiai tevékenység szerkezete.....	20
3. 2. 1. Tanulást segítő foglalkozások. Hátránykompenzáció, tehetséggondozás	21
3. 2. 2. A tanulókról való gondoskodás, személyes törődés	23
3. 2. 3. A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások	23
3. 2. 4. Gyermek és ifjúságvédelem.....	25
3. 2. 5. Diákönkormányzati munka. A közösségi élet fejlesztése. Hagyományápolás. A kollégium egyéni arculata	26
3. 2. 6. Kapcsolatrendszer.....	27
4. A tanulók fejlesztésének terve.....	28
4. 1. A tanulás tanítása	30
4. 2. Erkölcsi nevelés.....	34

4. 3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	36
4. 4. A családi életre nevelés	40
4. 5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	43
4. 6. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése.....	45
4.7. Testi és lelki egészségre nevelés	46
4.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	48
4. 9. A fenntarthatóságért és környezettudatosságért felelős magatartás kialakulásának segítése	49
4.10 Pályaorientáció	51
4.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	55
4. 12. Médiatudatosságra nevelés.....	56
A kötelezően biztosítandó foglalkozások köre (15óra/hét/kollégista)	59
5. A sajátos nevelési igényű diákok segítése.....	62
6. TÁMOP 3.1.4-08/1-2009-0019 pályázati program fenntartási időszakot követő adaptálása, BEKK-Spec Program	66
7. A kollégiumi nevelőmunka eredményességének értékelése	67
8. Összefoglalás.....	69
9. Záradék.....	70
9. 1. A Pedagógiai Program személyi és időbeli hatálya	70
9. 2. A pedagógiai program módosítása.....	70
10. Mellékletek.....	72
1. sz. melléklet.....	72
2. sz. melléklet.....	73

1. Bevezetés

1. 1. A pedagógiai program összeállításában alapul vett főbb szempontok, a program felülvizsgálatának oka

Ez a szakmai alapdokumentum átfogja és szabályozza a Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium (jogelőd: Várna Térségi Középiskolai Kollégium) működésének neveléssel összefüggő valamennyi paraméterét. Programunk a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Nkt.), a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI. rendelet, a Nemzeti Alap Tanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján készült (a továbbiakban: Nat), a Nat kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve, mely magába foglalja a Kollégiumi nevelés országos alapprogramját (KNOAP), illetve a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényt és annak végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendeletet.

Úgy véljük, az új szakmai tapasztalatok, jogszabályváltozások időszerűvé teszik pedagógiai programunk újragondolását, amely által - hitünk szerint - intézményünkben még eredményesebben végezhető a jövőben a pedagógiai munka.

2. Helyzetfeltárás. A működés belső feltételrendszerének bemutatása

2. 1. Kollégiumunk múltja és jelene

Az intézményt 2012-ben alapította Budapest Főváros Közgyűlése, három kollégium átszervezésével. A jogelőd kollégiumok több évtizede fogadják a budapesti középfokú oktatási intézményekben tanuló, az első, és további szakmai képzésben résztvevő diákokat, valamint a szabad férőhelyek hasznosítása érdekében a budapesti főiskolai, egyetemi hallgatókat.

Az összevonást követően a kollégium négy épületében a férőhelyek száma 872 volt, mely az azóta eltelt időben többször változott. Jelenleg a kollégium háromemeletes épületei összesen 507 diák befogadására képes.

Budapest, XIV., Mogyoródi út 19.	320 fő
Budapest, XIV., Mogyoródi út 21.	100 fő
Budapest, XIV., Tábornok u. 24.	87 fő

Összesen: 507 fő

A kollégium jelenét a hagyományok átörökítése, illetve a változó körülmények figyelembevétele határozza meg. Az intézmény leány- és fiúkollégium is egyben, így kiemelten foglalkozik a **felnőtt életre neveléssel, a női/ férfi szerepvállalásra, a családi életre való felkészítéssel.**

2. 2. Gazdasági, társadalmi, oktatáspolitikai változások

A kollégiumi nevelésnek figyelemmel kell lennie a társadalmi változásokra, a gazdasági, szociális, környezeti, kulturális tényezőkre, és mindezeket be kell építenie a napi pedagógiai gyakorlatába, ha eredményes kíván lenni.

Felméréseink szerint a társadalmi változások következtében, egyre több kollégistánk családjá bomlik fel. A diákok közül sokan egyszülős családban élnek, és sok közöttük a félárva gyermek is. Súlyosbítja ezen családok helyzetét a gazdasági válság hatása és a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet. Emiatt kollégiumunk különös figyelmet szentel a **hátránykompenzációnak és gyermekvédelemnek.**

A társadalmi változásokkal párhuzamosan az oktatáspolitikai is kiemelt figyelmet szentelt a kollégiumi nevelés ügyének, mint olyan tevékenységi körnek, amely felvállalja az iskolai, szociális, családi, napi életviteli, mentális problémák és hátrányok csoportos és akár egyéni orvoslását. A kollégiumpedagógusaink felkészült nevelők, akik tervezett pedagógiai munka keretében kompetencia alapú fejlesztésre vállalkoznak, segítik a kollégisták tanulási, személyiségfejlődési folyamatait és szervezik szabadidejüket. Szakmai ismereteiket pedig folyamatosan bővítik a megfelelő továbbképzéseken és fórumokon.

2.3. Fenntartói, partneri, környezeti elvárások

Pedagógiai programunkat a fenntartó Közép-Pesti Tankerületi Központ, a szülők és kollégisták elvárásait, a helyi környezeti adottságokat figyelembe véve alakítottuk ki. Ennek szellemében célunk a tankötelezettség megvalósíthatóságának, teljesítésének biztosítása, a továbbtanulás lehetőségének biztosítása, valamint elősegítése, az esélyegyenlőség megteremtése, a társadalmi mobilitás elősegítésében való aktív részvétel, a társadalmi munkamegosztásban való részvétel elősegítése, a tanuláshoz és egészséges személyiségfejlődéshez szükséges körülmények megteremtése, családpótló tevékenység megvalósítása, önálló tanulás kialakulásának támogatása. Az elvárásokat évente mérjük mind tanulói mind szülői szinten, és a visszajelzések figyelembevételével szervezzük meg a kollégiumi életet.

2.4. A működés feltételrendszere

2.4.1. Humán erőforrás, személyi feltételek

A Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégiumban a nevelési feladatokat a pedagógusokból álló nevelőtestület látja el. A kollégák korszerű szakmai ismeretekkel rendelkeznek, képesek a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, járatosak a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában. Egyéniségükkel, életmódjukkal követendő példát igyekeznek adni a kollégistáknak. Megfelelő empátiával rendelkeznek, kommunikációjukat a tanulók iránti tisztelet határozza meg. Pedagógiai tevékenységük alapja a bizalom, szeretet és együttműködés elve. Mindannyian eredményesen kamatoztatják tudásukat a diákokkal való napi kapcsolattartás során: szaktárgyi korrepetálásokat, éjszakai, valamint hétvégi pedagógiai felügyeletet is teljesítenek, felzárkóztatással, tehetséggondozással kapcsolatos feladatokat is ellátva. A nevelőtestület fiatal és lendületes, a létszámához képest a lehető legdifferenciáltabb annak érdekében, hogy minél nagyobb tanulói igényt tudjon kielégíteni. A nevelők többsége csoportvezetői feladatokat is ellát.

A nevelőtestületben a pályájuk kezdetén lévő kollégáktól egészen a pályájuk végéhez közelebb álló kollégákig szinte minden korosztály képviselteti magát. A kollégák végzettsége igen

sokszínű, hiszen a bölcsészet-, természet- és társadalomtudományok különböző területein szerezték szakképzettségüket.

Az épületek üzemeltetését egy gondnok és egy üzemeltetési koordinátor vezetésével számos technikai dolgozó biztosítja. Minden alkalmazott munkáját a gyermekközpontú szemlélet és a nevelés eredményességének támogatása jellemzi.

2. 4. 2. Tárgyi-dologi, környezeti feltételek

A **székhely** háromemeletes épületében (1149 Budapest, Mogyoródi út 19.) 320 fő számára biztosítható férőhely, ahol a diákok 4 ágyas szobákban kaphatnak elhelyezést. Csoportonként tanulószobák biztosítják a lehetőséget a nyugodt tanuláshoz, az épület teakonyháját használhatják, valamint mosási lehetőség áll a diákok rendelkezésére. Az épületben található az intézmény könyvtára, színházterme, valamint az intézmény DÖK szobája és sport szobája is.

Az **1. számú** telephely épületében (1149 Budapest, Mogyoródi út 21.) 100 fő számára biztosítható férőhely. A diákok egy háromemeletes épület legfelső emeletén 4 ágyas szobákban kaphatnak elhelyezést. Minden csoportnak tanulószoba áll rendelkezésére. A tanulók az emeleten kialakított konyhát használhatják, és a mosási lehetőség is biztosított számukra.

A **2. számú** telephelyünkön (1149 Budapest, Tábornok u. 24.) 87 fő számára tudunk férőhelyet biztosítani 3-4 ágyas szobákban. Az első emeleti szobák 3 ágyasak és fürdőszobások, a második, harmadik emeleten 4 ágyas szobák és közös mosdó található. Szintenként TV szoba, tanulószoba és teakonyha áll a diákok rendelkezésére. A mosási lehetőség természetesen, mint mindegyik épületben, itt is adott. Ebben az épületben a hallássérült kollégisták ellátása érdekében speciális, villogó lámpával ellátott szobák vannak kialakítva.

A 2. telephely épületeiben elsősorban sportoló kollégistáink elhelyezéséről gondoskodtunk a korábbi években. Egyre több egyesület diákjait bízzák kollégiumunk nevelőinek gondjaira a szülők és egyesületek, akik kiemelt figyelemben részesülnek. Ez az épület a kisebb befogadóképesség okán a lehető legcsaládiasabb légkört képes megteremteni diákjaink számára a nyugodt felkészüléshez. Ezt az épületünket jelenleg bérlők üzemeltetik, itt nem áll módunkban diákokat elhelyezni.

A székhely épületében található könyvtár felszereltsége igen sokszínű: a három jogelőd intézmény négy épületének, valamint egy megszüntetett budapesti kollégiumnak – az Ady Endre Fővárosi Gyakorló Kollégiumnak - a könyvállománya, összesen több mint 40.000 kötet áll diákjaink rendelkezésére. A jelenlegi könyvtári állomány a szükséges selejtezés alkalmankénti elvégzése után, ha csak csekély mértékben is, várhatóan apadni fog. A könyvtár sokszínűségét mutatja az is, hogy az a szépirodalmon kívül tanulmányköteteket, ismeretterjesztő műveket, lexikonokat, szótárakat, pedagógiai műveket tartalmaz jelentős kötetszámban.

2. 5. A tanuló-összetétel jellemzői

A kollégium összesen 507 fő leány és fiú számára biztosít elhelyezést. Intézményünk már egy évtizede fogadja a mindenkori jogszabályi előírásoknak megfelelő módon, elsősorban a budapesti köznevelési intézményekben tanuló diákokat. Az esetlegesen szabad férőhelyek hatékonyabb kihasználása érdekében az első és további szakmai képzésben résztvevő diákokat, illetve főiskolai, egyetemi hallgatókat is fogad intézményünk fenntartói jóváhagyást követően. Kollégistáink nagyobb létszámban az ország kisebb településeiről, elsősorban vidéki környezetből érkeznek hozzánk. Alaptapasztalatunk az, hogy sokak számára a kollégiumi környezet gyakran kedvezőbb, mint az otthoni. A családok elszegényedése, a gazdasági válság, a széthullóban lévő családok, az apakép hiánya, a média és információs kultúra káros hatásai, a diákok motiválatlan, biztos jövőkép nélküli magatartása új kihívást jelent pedagógusaink számára.

A rendszeresen elvégzett ifjúságvédelmi felmérések szerint a tanulóink között rendszerint vannak gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetű fiatalok is. Fokozódik tehát az elvárás, a nyomás, hogy átvállaljuk a családtól vagy az eddigtől fokozottabb módon segítsük az erkölcsi-mentális nevelést, a diákok tanulását, pályaorientációját, hátránykompenzációját, fejlesszük tehetségüket. Intézményünkben az integráció zökkenőmentesen valósul meg: a sajátos nevelési igényű (érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) tanulók, a kisebbséghez tartozó tanulókkal, valamint a többi tanulóval is jó kapcsolatot ápolnak. Integráltnak vesznek részt a kollégiumi élet kínálta programlehetőségeken. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy diákjaink a hatékony integráció következtében egy

közösséget alkotnak minden tekintetben. Tapasztalatunk alapján elmondható, hogy diákjaink sokkal toleránsabbak, elfogadóbbak egymással és másokkal szemben is.

2. 6. A nevelőmunka helyzete. A tanulmányi munka segítése

Kollégiumunkban az eredményes nevelőmunka során kiemelt szerepet tölt be a tanulás és a mind sikeresebb tanulmányi előmenetel segítése – mint elsődleges feladat -, ám emellett igen színes élet folyik szakkörökkel, lehetőségeinkhez mérten színház-, múzeum-, illetve mozi látogatásokkal, valamint kirándulásokkal tarkítva.

Kiemelten fontosnak tartjuk az erkölcsi nevelést, a kollégiumi életbe való beilleszkedés elősegítését, a konstruktív életvezetésre való ösztönzést. Az új tanulók beérkezésekor felmérjük, hogyan tudnak önállóan tanulni, különös tekintettel a kilencedikestől tizenkettedikes évfolyamok valamelyikén tanuló diákokra. Az újonnan érkezetteknek sok problémát jelenthet a kollégiumba és az iskolába való beilleszkedés, ezért kollégiumunk az első félévben nem kötelezi a tanulókat a tanulószobán való tanulásra, hanem az egyéni tanulást, időbeosztást szorgalmazza a csoportvezetők ellenőrzése, figyelemmel kísérése mellett. Az ő feladata a tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése és támogatása a tanév folyamán. Félévkor, amennyiben a diák tanulmányi eredménye nem éri el az elégséges szintet, a második félévben kötelező számára a tanulószobán a délutáni szilenciumi időt tanulással eltöltenie. Emellett folyamatos a diákok tanulás módszertani felmérése, képzése a tanulmányi előmenetelt segítő, ugyanúgy, mint a felzárkóztató, hátrányt kompenzáló, tehetségsegítő foglalkozások. A csoportnevelők emellett rendszeresen érdeklődnek az osztályfőnököktől és szaktanároktól is csoporttagjaik teljesítményéről.

A tanulás feltételeinek és lehetőségeinek (szilencium) megteremtése, valamint a tanulás helyének biztosítása a kollégium elsődleges feladatai közé tartozik. Diákjaink a mindenkor hatályos jogszabályi előírások alapján meghatározott heti óraszámban készülnek az óráikra, és a tanuláshoz biztosított számukra a megfelelően kialakított tér: a tanulószobákban, illetve a szobáikban kialakított tanuló sarkok által.

A differenciálás szellemében fenntartjuk azt a jogot, hogy a tanuló év közben is tanulószobára rendelhető legyen (kilencediktől tizenkettedik évfolyamig), és tanári felügyelettel készüljön, amennyiben csoportvezetője úgy ítéli meg, hogy az szükséges a megfelelő eredmény ellenére, mivel a tanuló további fejlődését szolgálja. A jó eredménnyel rendelkező tanulóinknak, biztosítjuk az önálló időbeosztás lehetőségét szilenciumi időben. A tanulási idő zavartalansága érdekében nem lehet hangosan rádiót, zenét hallgatni, hangoskodni, s csak kivételes esetekben lehet vendégeket fogadni az említett évfolyamok diákjainak a szilencium ideje alatt.

A kilencedik évfolyamos tanulók és a lemaradók számára természetesen lehetőséget biztosítunk a "kikérdezésre", közös tanulásra is. Nem szabad a kollégistákat magukra hagyni, próbáljuk őket meggyőzni arról, hogy az ellenőrzés az ő érdekükben történik, tanulmányi előmenetelüket szolgálja. Kialakult korrepetálási rendszerünk van, melyet minden évben újra szervezünk, a tapasztaltak tükrében alakítunk, frissítünk. Segítségével biztosítható az intézmény diákjai számára a széles körű pedagógiai, szaktárgyi segítségnyújtás, a tanulmányi átlag javulása, iskolai sikerélmény, hátránykompenzáció megvalósulása.

A nevelésnek része a kulturális-művészeti nevelés is. Arra törekszünk, hogy a kollégistáink az esztétikai értékeket észleljék, felismerjék, befogadják, élményként átéljék. Tudatosítjuk diákjainkban, hogy a természetben megtalálható esztétikai értékek, a műalkotások, az irodalmi művek, a filmek, a zeneművek, a népművészeti hagyományok értékrendszerének ismerete éppúgy a műveltség része, mint a kémia, a fizika, a matematika alapkérdéseiben való jártasság. Fontosnak tartjuk a népi hagyományok ismeretét, a múzeumba, moziba, színházba, operába járás szokásainak kialakítását, tárgyaink, környezetünk esztétikájának a felismertetését, alakítását, védelméért való felelősségtudat kialakítását, az intézmény hagyományainak ápolását. Mindezek olyan feladatrendszer alkotnak, amelyeket felelős tanárok fognak össze, de a csoportnevelők segítik elsősorban a nevelő folyamatot a csoportfoglalkozások és az egyéni beszélgetések alkalmával. Ugyancsak előmozdítja a kulturális és művészeti nevelés ügyét a kollégiumban működő filmklub és a kézműves foglalkozás is. Több éves tapasztalatunk alapján diákjaink egyre érdeklődőbbek és nyitottabbak például a múzeumpedagógiai, színházi előadások, foglalkozások iránt.

A színházlátogatásokat kollégistáink számára többnyire pályázati forrásból igyekszünk biztosítani, törekszünk ezáltal is fejleszteni a kulturális ingerekre való igényüket. Ezeket a látogatásokat, akár a múzeumlátogatásokat előkészítő munka előzi meg, illetve közös

feldolgozás követi. A kulturális nevelést szolgálják a kollégiumi rendezvények is, így a hagyományok ápolása, a nemzeti ünnepekről való megemlékezés, a karácsonyi ünnepség, és a kollégiumi napok rendezvénysorozata, az intézmény hagyományainak ápolása.

A jól szervezett kulturális élet hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltéséhez, a jó hangulatú kollégiumi légkör kialakulásához, a sajátos nevelési igényű, illetve a hátránnyal küzdő tanuló sikerélményhez juttatásához.

Az iskolai munkára való folyamatos felkészülés egyoldalú és kemény szellemi tevékenység. Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az is, hogy kollégistáink sportoljanak, játsszanak, friss levegőn sétáljanak, mozogjanak, azaz a szomatikus nevelés. Kollégiumunk városi, zárt környezetben van, kevés lehetőséget teremtve a szabadidő aktív mozgással, sporttal, sétával való eltöltésére. Nem rendelkezünk sem sportpályával (bérleti lehetőségünk van), sem nagyobb kerttel, ezért pályázati forrásból, illetve szakmai keretünkben igyekszünk sportolási lehetőséget biztosítani neveltjeinknek, illetve igény esetén hetente kondicionáló tornát tartanak kollégáim. Ezen kívül ping - pong termet rendeztünk be, tollas ütők és sakktáblák állnak a tanulók rendelkezésére. A kollégák évek óta sikeresen szervezik a társasjáték szakkört heti rendszerességgel, amely kollégistáink körében nagyon népszerű. A kollégisták egy közösséghez tartozását szolgálja a székhelyen kialakított kondicionáló terem, melyben mind a fiúk, mind a lányok számára aktív mozgást biztosító sporteszközök állnak rendelkezésre.

Először a 2018-2019-es tanévben sikeresen elnyerte intézményünk a Boldog Iskola címet, a 2019-2020-as tanévtől pedig folyamatosan az Örökös Boldog Iskola címet tudhatjuk magunkénak. A program lehetőséget nyújt arra, hogy kollégistáink szemléletmódja még pozitívabb irányba változzon, személyiségük fejlődjön, nyitottabbak és elfogadóbbak legyenek egymással és mindenkiel szemben.

2. 7. Hátránykompenzáció. Tehetséggondozás

A tanulmányi munka egymástól ellentétesnek látszó, de azonos fontosságú két alappólusa a **felzárkóztatás és a tehetséggondozás**. Az egyik a lemaradókat védi a lemorzsolódástól és segíti képességeik minél nagyobb mértékű kibontakoztatását, a másik a tehetségeseket kívánja

még több siker elérésére serkenteni. Kollégiumunkban a felzárkóztató munkának van kiemelt szerepe, hiszen a diákok többsége hátrányos helyzetű. Többen alapítványi iskolába illetve szakiskolákba járnak, így elsősorban nem a továbbtanulásra való felkészítést igénylik, hanem a hátrányaik leküzdéséhez várnak segítséget.

A **felzárkóztatás** az egész nevelőtestület érdeke és feladata. Részt vesznek benne a nevelők, a csoportvezetők, minden pedagógus. Alapja a rendszeres ellenőrzés és korrekció. A csoportvezető havonta mérleget von a tanulmányi átlagokat illetően, és eszerint rendeli el a tanulók korrepetálását a megfelelő tantárgyakból, a tanulószobai kötelező foglalkozást, a kikérdezés szükségességét.

A **tehetséggondozás** intézményünkben úgy valósul meg, hogy a felismert speciális képességeket egyéni foglalkozások keretében az adott szaktanár fejleszti. A kimagasló tehetséggel bíró gyerek esetében különösen figyelünk a teljesítményt befolyásoló negatív tényezők kezelésére: a harmonikus kapcsolatrendszer kialakítására a szülővel, családdal, iskolával, szaktanárral, a kollégista reális énképének kialakítására, az érzelmi labilitást okozó tényezők kizárására. A legjobb eredményeket kollégiumunkban a sportiskolákban tanuló élsportolók érik el minden évben. Számukra abban tudunk segíteni, hogy biztosítjuk az edzéseken való részvételt a szilencium rovására is, alternatív utakat keresve a tanulási idő biztosítására. A sportolók saját sportágukban elért sikerei mellett természetesen egyre növekvő számban vannak kollégiumunkban kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő diákok is. Elsődleges feladatunk az intézmény diákjainak segítése, - a saját egyéni képességeik alapján – a tanulmányi eredményük javítását célzó fejlesztés.

2. 8. Tanulókról való gondoskodás. Személyes törődés. Gyermek- és ifjúságvédelem

A személyes törődés és gondoskodás alapja az egyéni idő biztosítása diákjaink számára, mely során igyekszünk megismerni a kollégista személyiségjegyeit, önmagához, a közösséghez, a tanuláshoz, a tanításhoz, az értékéhez való viszonyát, esetleges problémáit. A kollégista a személyes beszélgetések során megélheti a törődést, odafigyelést, érzelmi biztonságot, azt hogy nincs egyedül a család távolléte ellenére sem.

Tanulóink kollégistává nevelésének folyamata a kollégiumválasztástól, a beiratkozáson, a fogadáson, a beillesztésen, a beilleszkedésen át a kollégistává válásig, az integrálódásig, a közösségtudat vállalásáig egy hosszú folyamat. Ezt elősegítendő a csoportvezetők és minden nevelő egyéni beszélgetések alkalmával és tematikusan tervezett csoportfoglalkozásokon igyekszik támogatni a folyamatot.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységeink

Kollégistáink között egyre több a hátrányos helyzetű vagy gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetű diák, akinek a szülei munkanélküliek vagy elváltak. A családi kapcsolatok zavarai, vagy hiánya, a hátrányos helyzet, gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzet esetében nehéz feladata van az intézménynek, hiszen kollégiumunkban eddig nem a gyermekvédelemre specializált szakember foglalkozott ezekkel a problémákkal, hanem a gyermek- és ifjúságvédelem területén tapasztalatot, jártasságot szerzett csoportvezető kollégánk. Munkánk során úgy próbáltuk kompenzálni a hátrányokat, hogy felmértük, ki milyen hátrányokkal érkezik, aztán egyénileg alakítottuk ki a segítség lehetséges útjait.

A hátrányos helyzetű tanulók egy része gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetű is valamilyen szinten. A hátrányos helyzet nem jelent automatikusan gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetet, de gyakran jár együtt, vagy gyakran könnyebben lesz gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetű egy-egy hátrányos helyzetű kollégista. Az ő helyzetüket próbálják segíteni az egyéni beszélgetések, szükség esetén szakember vagy önszervező csoport/terápia bevonásával. Emellett folyamatos kapcsolatot tartunk az érdekükben a gyermekvédelmi intézményekkel, a Hatóságokkal, az egészségvédőkkel, az orvossal, a nevelési tanácsadóval.

A kollégium másik alapfeladata - a korrekció mellett - a prevenció, vagyis megelőzni tanulóink testi-lelki károsodását. Ez a két szakasz nehezen választható el egymástól, mégis a megelőzést tekintjük a fontosabb feladatnak, hiszen időben beavatkozva a nevelés folyamatába, védelmet tudunk nyújtani a negatív hatások ellen.

A gyermekvédelemben minden munkánkat tapintattal, nagy empátiával, humánusan igyekszünk végezni, mert közben olyan ismeretek birtokába juthatunk, amelyek senki másra nem tartoznak. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok szervezésében, ellátásában egyik

kollégánk is segítő, támogató szerepet tölt be: egyrészt felkérések, egyedi esetek kapcsán nyújt személyre szabott segítséget, másrészt a kollégiumban lakó diákok gyermekvédelemmel kapcsolatos megsegítését is végzi. A kollégium pszichológus kollégája szintén aktív szerepet tölt be kollégistáink problémáinak sikeres feldolgozásában, lelki és mentális egészségük megteremtésében, fenntartásában. A gyermekvédelmi felelős kollégával karöltve munkálkodnak azon, hogy minél több arra rászoruló kollégista esetleges problémáját felismerjék, feltérképezzék, majd segítsék megoldani.

2. 9. Közösségi élet. Hagyományőrzés és ápolás. Diákönkormányzati munka

Minden évben megrendezésre kerül többek közt a BEKK-napok rendezvénysorozata, a tanév legfelszabadultabb közösségi együttléte, mely közben nevelő és neveltje együtt kapcsolódik ki. Ugyancsak kedves hagyomány a karácsony előtti szeretetposta, illetve a „koli karácsony”. Koedukált kollégium lévén folyamatosan nagy hangsúlyt fektetünk az önismeretet segítő, női/férfi identitás kérdéseire, az identitáshoz tartozó legteljesebb önismeret kialakulását célzó programokra, beszélgetésekre.

Ugyancsak erős közösségfejlesztő színtér a hetente megtartott csoportfoglalkozás, amelynek keretében mindig van idő egy-egy közösségformáló játékra, és arra, hogy megteremtsük a bizalom és empátia légkörét, amelyben aztán nyitottá válnak a diákok az önfeltáró, megosztó attitűdre, és amelyben lehetőségük van egymás megismerésére, elfogadására, a közösségi lét normáinak gyakorlására. Pozitív visszacsatolásként értelmezzük azt, hogy ez a foglalkozástípus a legnépszerűbbek közé tartozik a kollégiumban.

A diákönkormányzat a tanulók jogi képviselője, a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében a diákok önállóan intézik az őket érintő ügyeket. Célja, hogy a kollégisták képesek legyenek a kollégiumi élet azon részének irányítására, szervezésére, amelyekre a Házi rend és a DÖK Szervezeti és Működési Szabályzata felhatalmazást ad számukra. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt saját működéséről. Elsődleges célunk, hogy a tanulók minden olyan érdemi kérdésben kapjanak szót, amely a közösség életét érinti.

A diákönkormányzat kollégiumunkban megvalósítja a tanulók érdekeinek képviselését, általa a tanulóknak lehetőségük van elmondani kívánságukat, javaslataikat, panaszait. A tanulói érdekképviselőtől lehetőségük van javaslatot tenni a kiváló eredményeket elérő vagy kiváló kollégista címet elnyert diákok jutalmazására, elmaraszthatják a házirend megsértőit, részt vesznek a kollégiumi rendezvények előkészítésében, lebonyolításában, javaslatokat tesznek a BEKK-napok programjait illetően. Munkájukat két pedagógus segíti.

2. 10. A kollégium kapcsolatrendszere

Az **iskolák** és kollégiumunk közötti információáramlás rendszeres és folyamatos. Elsőbbséget élvez a szóbeli kapcsolattartás, amely mindenkor kétirányú, meg kell teremteni a lehetőséget a visszacsatolásra. A kollégiumi nevelők rendszeres kapcsolatot tartanak az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal, a problémás tanulók esetében a csoportvezető pedagógusok az iskolai szülői értekezleteken és fogadóórákon is részt vesznek. Szükség esetén külön megbeszéléseket kezdeményeznek. Ezen kívül minden osztályfőnököt felkérhetnek arra tanév elején, hogy biztosítsanak részükre hozzáférést az elektronikus naplóhoz, vagy havonta e-mailben küldjék át az adott tanuló osztályzatait.

A **szülőkkel** bevált kapcsolattartási forma a szülői értekezlet, amelyre egy tanévben általában a tanév elején, a beköltözés napján kerül sor. Ezen kívül minden szülőt tájékoztatunk ugyancsak tanév elején a kollégium és a nevelők elérhetőségeiről, amelyen bármikor érdeklődhetnek gyermekeikről. Félévkor minden csoportnevelő félévi értékelést ír a csoportjába tartozó diákokról, amelyben tájékoztatja a szülőket a tanulmányi előmenetelről, a gyermek közösségbe való beilleszkedéséről, fejlődéséről, és kijelöli a további feladatokat a nevelő munka hatékonyságának növelése érdekében.

Ugyancsak állandó kapcsolatban áll intézményünk a gyermekvédelmi munka kapcsán a helyi gyermekjóléti szolgálatokkal, a kollégiumorvossal, háziorvossal, Vöröskereszttel. Ezen kívül igyekszünk ápolni a kapcsolatot a kollégiumunkban végzett, sikeres egykori kollégistákkal, akikkel találkozási lehetőséget is biztosítunk a jelenlegi kollégistáknak.

2. 11. Minőségfejlesztési munka

Kitűzött céljaink eredményességének, a megtervezett tevékenységrendszer hatásának, a tanulmányi teljesítménynek és a neveltségi eredménynek a vizsgálatát értjük alatta. Folyamatosan ellenőrizzük a tervezett és a meglévő helyzet közötti viszonyt, hiszen ebből tudjuk lemérni, hogy hol tartunk a pedagógiai eredményességet illetően.

A kollégium **tanulmányi munkájának mutatói** az iskolai tanulmányi eredményekben, a különböző szerepek elsajátításában, illetve a kollégiumba való beilleszkedés mértékében mutatkozik meg. A kollégiumi közösség **neveltségi mutatóit** jelzi a diákok értékekhez való viszonya, erkölcsi felfogása, neveltségi állapota.

A pedagógiai munka kiindulópontja az állapotfelmérés. Mérjük a kollégisták erkölcsi tudatosságát, jellembeli sajátosságait, a társaihoz, a tanuláshoz, a kollégiumhoz való viszonyát, képességeit, motiváltságát, önmenedzselési képességeit, önállóságának fokát, önértékelését, életmódját, jelenlegi és jövőbeli szerepvállalásait. Ezen kívül a csoportok strukturális jellemzőit, a csoport hatékonyságát, belső dinamikáját, a diákönkormányzat működését, eredményességét. Mindezzel megalapozzuk a további nevelőmunka irányát, korrekcióját, kijelöljük a továbblépés irányait. Vizsgálati módszereink a megfigyelés, interjú, kérdőív, pedagógiai helyzetteremtés, a növendékek munkáinak elemzése, a kollégiumi dokumentumok elemzése, végzett kollégistáink pályakövetéses vizsgálata.

Ezen kívül összetett ellenőrzési rendszer működik intézményünkben. Főbb típusai: a közvetlen és közvetett partnerek elégedettségének vizsgálata, az intézkedésekkel kapcsolatos ellenőrzés, az intézmény működésének vezetői ellenőrzése (munkatervi feladatok, szakmai programok megvalósulása stb.), a munkacsoport teljesítményének értékelése.

Ugyancsak a minőségi munkát szolgálja a továbbképzéseken, szakmai fórumokon, szakmai napokon való részvétel, amelynek feltételeit mindenkor igyekszünk lehetőségeinkhez mérten biztosítani.

Mindennek eredményeképpen elmondhatjuk, hogy kollégistáink, szüleik és az iskoláik a felmérések során elégedettséggel nyilatkoznak a kollégium munkájáról. A jövőben a tanulmányi eredmények eredményesebbé tételén, és a Kollégiumi Nevelés Országos

Alapprogramja által felsorolt kompetenciák fejlesztése érdekében kívánjuk továbbfejleszteni a minőségirányítási munkát.

2. 12. Tömör értékelés

Összességében elmondható, hogy a kollégiumi nevelőmunka a Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégiumban aktív és eredményes, megfelel a törvényi előírásoknak. Az elmúlt 5 évben nagy változások mentek végbe az intézményben. Ebben az időszakban élénkült meg a kapcsolat a külső partnerekkel, ebben az időszakban értékelődött fel a gyermek- és ifjúságvédelmi munka a tanulói összetétel változásai kapcsán, működött a minőségfejlesztési program, a diákönkormányzati önszervező munka, megújult a tanulószobai ellátás, minden eddiginél nagyobb népszerűségnek örvendtek a jól szervezett csoportfoglalkozások, és minimálisra csökkent a fegyelmi problémák száma. Ugyanakkor a nevelő munkánk egy folyamat, amelyben az új igények, társadalmi-gazdasági, oktatáspolitikai, szakmai változások újabb feladatokat rónak ránk. Az eddigi kompetencia alapú nevelés igénye mellett megjelent az alapprogram műveltségterületeinek tartalmában a gazdasági és pénzügyi nevelés, az egyre fokozottabban jelentkező szociális és műveltségbeli hátrányok, az agresszió hatásainak kompenzálása, megelőzése. Fejlesztési tervünkben különös gondot fordítunk ezen jelenségekre, az alapprogram változásaira, illetve kiemelt területként kezeljük, s fejlesztési tervünkben nagy gondot fordítunk a gyermek- és ifjúságvédelem kérdésére, a diákönkormányzati munka még hatékonyabb támogatásának kidolgozására, az egyéni fejlesztésre, és intézményünk egyéni arculatának erősítésére. A nevelőtestület - szinte minden korosztály képviselteti magát - lendületes, felkészült nevelőkkel gazdagodott, többen vettek részt pedagógiai továbbképzés-sorozaton, ezért is szerencsésnek gondoljuk a pedagógiai munkánk folyamatos megújítását.

3. Fejlesztési terv

3. 1. Az intézmény alapvető nevelési elvei

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja alapján a kollégium feladata biztosítani a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs az elvárásainak, igényeiknek megfelelő lehetőség a tanuláshoz, illetve akik számára a család nem

tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges feltételeket. Kollégiumunk kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata az, hogy a tanulók számára erősíti az esélyteremtést és az esélyegyenlőséget, biztosítja az integrációt, a minőségi tudáshoz való hozzáférést. Fontos szerepe van az élethosszig tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges kompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében, a felzárkóztatás segítésében. Tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai oktatást, nevelést, biztonságot, érzelmi védettséget nyújt. Elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, felelősségvállalás, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, ezáltal a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez is. Kollégiumunk biztosítja diákjaink számára a gyermekvédelmi feladatok ellátását, élsportoló diákok nevelését, felsőoktatási tanulmányokra, nyelvvizsgákra való felkészítést, a tanulási zavarok korrekcióját.

Fő feladatunknak tekintjük a diákjaink megismerését, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítását, amely folyamatban fontos szerepet kap a kollégisták családi körülményeinek, személyiségüknek, egyéni sajátosságainak megismerése. A hatékony és eredményes pedagógiai munka érdekében a pedagógusok rendszeres együttműködés során segítik a tanulók személyiségfejlődését.

Alapvető nevelési elveink

- Az alkotmányban szereplő emberi és szabadságjogok, a tanulókat és szüleiket megillető jogok érvényesítése.
- Demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása.
- A diákok motiválása, a szükséges feltételek megteremtése az iskolai tanulmányok folytatásához.
- A nemzeti, etnikai, kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása és fejlesztése.
- Lehetőséget biztosítani minden diáknak és tanárnak tehetsége kibontakoztatására, önképzésre, továbbtanulásra.
- Hatékony együttműködés kialakítása az iskolákkal, civil szervezetekkel, külső intézményekkel (Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Pályaválasztási Tanácsadó Intézet, Közművelődési és egészségügyi intézmények, Családsegítő központok, Fővárosi Diákönkormányzatok Szövetsége, Gyermekjóléti szolgálatok).

- Tanári példamutatás az értékrend, szakmai tudás, etnikai megkülönböztetés elítélése, eredményes konfliktus megelőzés és konfliktuskezelés, műveltség terén.
- Szociális érzékenységgű, közösségi emberré formálás.
- Viselkedés és kommunikációs kultúra kialakítása.
- Oldott légkör, partneri viszony kialakítása az oktató-nevelő munkában.
- Az önmenedzselés, pályaorientáció elősegítése.
- A tolerancia értékeinek közvetítése, egyéni törődés, kapcsolat kialakítása neveltjeinkkel.
- Anyanyelvi nevelés, környezettudatos magatartás kialakítása, társadalmi beilleszkedés segítése, egészséges életmódra való biztatás.
- Az önismeret elősegítése, a másik ember tisztelete, felelősségteljes magatartás kialakítása.
- A művészeti és információs kultúra fejlesztése (saját ízlés, önálló véleményalkotás képességének kialakítása, műízlés fejlesztése, ismerkedés népi kultúránkkal).
- Közösségi, női illetve férfi identitás fejlesztése.
- Személyes higiénia feltételeinek megteremtése, az egészségkárosító tényezők megismerttetése, egészséget károsító szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése.

A kollégiumi élet szervezésének pedagógiai elvei

- A fogyatékossgal élő tanulóknál az egyéni szükségletek figyelembe vétele, illetve az ép és fogyatékossgal élő diákok együttélésének, egymáshoz való alkalmazkodásának segítése.
- Alapvető erkölcsi normák betartása és betartatása.
- Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Tehetséges tanulók kiválasztása és fejlesztése, tehetséggondozás.
- A szeretet, bizalom, tapintat, felelősség, segítőkészség érvényesítése nevelt és nevelő kapcsolatában.
- A tanulók öntevékenységeinek, önszervező képességeinek fejlesztése.
- Demokratizmus, humanizmus, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása.

- A tanulók aktivitásának, alkotóképességének fejlesztése.
- Az integrált nevelés megvalósítása.
- A szülőkkal, iskolákkal, társadalmi szervezetekkel való konstruktív együttműködés.
- Ingergazdag környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása, széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása.
- A nemzeti hagyományok, illetve az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése.
- A nevelési folyamatban résztvevők által elfogadott követelményrendszer alkalmazása a rendszeresség és következetesség elve alapján.

3.2. A pedagógiai tevékenység szerkezete

A Kollégiumi Nevelés országos Alapprogramja kimondja, hogy a kollégium a belső életének szervezése során biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző rendszer működtetése.

Kollégiumunk mindezt kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható foglalkozások keretében szervezi. Ezek a foglalkozások átszövik és irányítják a tanulók mindennapjait. Kollégiumunk hagyományaival, foglalkozásaival, a szabadidőre irányuló programjainlatával hozzájárul az itt töltött idő hasznos és élvezetes megéléséhez. A különböző tanulási formák biztosításával, a felzárkóztató-tehetséggondozó foglalkozások szervezésével lehetővé teszi azt, hogy a kollégisták érdeklődésüknek, képességeiknek, pályairányultságuknak megfelelően készülhessenek az önálló életre. A kollégiumi foglalkozásaink célja továbbá a kollégista személyiségének, etikai érzékének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának fejlesztése. Ehhez nagyban hozzájárul a Boldogságóra program, melyhez csatlakozott kollégiumunk is. A kollégium segíti a tanulókat a foglalkozási tervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységformákat. A kompetenciák fejlődését pedig úgy fejlesztjük,

hogy a tematikus csoportfoglalkozások során olyan tevékenységet szervezünk, amely által a diákok ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba változnak. Fontos megemlíteni a kollégiumban rendszeresen megrendezésre kerülő, külső partnerek bevonását is célzó, tanulmányi versenyeket, rendezvénysorozatokat, melyek amellet, hogy diákjaink képességeit, ismereteit hivatott a versenyszellem segítségével erősíteni, külső megmértetésük által objektív visszacsatolást nyújt minden résztvevő számára egy-egy területen elsajátított ismereteit illetően.

3. 2. 1. Tanulást segítő foglalkozások. Hátránykompenzáció, tehetséggondozás

A felkészítő foglalkozásaink körébe tartoznak a törvényi előírásoknak megfelelően a tanulást segítő foglalkozások (ezen belül a rendszeres iskolai felkészülést segítő foglalkozás és a tanulószoba működtetése), a hátrányokat kompenzáló korrepetálások és tehetséggondozó foglalkozások. Mindez az intézményünkben a következőket jelenti.

Mint ahogyan a helyzetelemzésben is említettük, a tanulás segítésének jól működő és kialakult rendszere van évek óta az intézményünkben, amelyet meg kívánunk tartani a jövőben is. A tanulást segítő az az alapelvünk, hogy lehetővé kell tenni minden kollégista számára a kényelmes és önálló tanulást. Ezért diákjaink egyénileg tanulnak, amely folyamatban csoportvezetőik kísérik őket figyelemmel. Ezt a megoldást segítve működik a tanulószoba is, amelyet azoknak a tanulóknak kell kötelező jelleggel igénybe venni, akik eredményei nem érik el az elégséges szintet. Ugyancsak a csoportvezető feladata a kollégisták tanulmányi eredményeinek nyomon követése, folyamatos rögzítése, s a kollégisták korrepetálásra vagy tehetséggondozó foglalkozásra való irányítása. Mind a korrepetálás, mind a tehetséggondozás egyéni módon történik, egyszerre többnyire egy diákkal foglalkozik a pedagógus. Döntéseiről rendszeresen tájékoztatja a szülőket és az osztályfőnököket, s aktív kapcsolatot tart az adott szaktanárokkal is.

A hátránykompenzáció kollégiumunkban kiemelt feladat, hiszen igen magas a száma a hátrányos helyzetű diákoknak. Ez a folyamat összetett, nem csupán a tanulási hátrányok kompenzációját jelenti, hanem az otthonról hozott gondoskodásban, biztonságban mutatkozó

hiányoknak a pótlását, a szocializációban és nevelésben mutatkozó hiányokét, a kulturális élmények pótlását, a motiváció erősítését, a továbbtanulás, szakmaválasztás támogatását.

A kollégium feladata tehát: biztosítani a megfelelő lakhatást, testi – lelki fejlődést, egészségügyi ellátást, a tanuláshoz egyenlő feltételeket, az egészséges életvitel feltételeit a legkülönbözőbb háttérrel rendelkező tanulók számára is. Mindez érinti nemcsak a csoportvezetők feladatkörét, hanem az ifjúságvédelmet is, hiszen nagy szerepe van ebben a folyamatban a feltárásnak, korai diagnózisnak majd a korrekciónak. Vizsgálni kívánjuk tehát a jövőben a tanulók szociokulturális háttérét, családi viszonyait, neveltségi állapotát, érdeklődési körét, beilleszkedési és mentális állapotát, szubkultúráját, majd lehetőségeinkhez mérten segítünk megelőzni a gyermekek szociális helyzetének további romlását, hiányzó mintákat és értékeket közvetítünk, szerepet vállalunk a helytelen magatartásminták korrekciójában, s igyekszünk kielégíteni a kollégisták szeretet és megbecsülés iránti igényét. Feladatként tűzzük ki - különösen a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű diákok esetében – a szeretetteljes szocializációs élettér kialakítását, illetve a sikerélményhez juttatásukat, mert ez növeli biztonságérzetüket, hitüket, önbizalmukat.

A Boldog Iskola programhoz csatlakozott kollégiumunk, mely témakörei az alábbiak:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A tematika egyes pontjait havonta az intézményben több pedagógus dolgozza fel a diákokkal mindhárom épületünkben. A Boldog iskola program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek mind hozzájárulnak a diákok szemléletbeli változásához, segítik személyiségük fejlődését.

A kollégiumba nagyon sok tanulási kudarcot már megélt diák érkezik, amely nemcsak ismeretbeli hiányt jelent, hanem esetenként a tananyag befogadásának, a szövegértésnek a

korlátait is. Ezt kompenzálják a tanulás módszertani foglalkozások, korrepetálások, a tanulószobai és a nevelői figyelem, segítség.

Ugyancsak kollégiumi feladat a tehetségvédelem. A szülőknek gyakran nincsenek a tehetség felismeréséhez és gondozásához megfelelő ismereteik, és a fejlesztésre sem mindig adottak a lehetőségeik. Kollégiumunk olyan ingergazdag környezet kialakítására törekszik, amely kedvez a tehetség kialakulásának, és amely fejleszti a meglévő és felismert képességeket. Ez a tehetségnevelés egyrészt a tananyagdúsítás, fokozottabb terhelés terén valósul meg, másrészt képességfejlesztő szakkörök keretében.

3. 2. 2. A tanulókról való gondoskodás, személyes törődés

Intézményünkben a csoportnevelők feladata az egyéni idő (foglalkozás) biztosítása a tanuló számára, amely során ők feltárhatják egyéni problémáikat, megélhetik az odafigyelést, törődést. Rendkívül fontosnak tartottuk eddig is, mint családot helyettesítő intézmény, az egyéni odafigyelést, ugyanis ez a legjobb színtér a csoportfoglalkozások mellett a kollégisták személyiségének, etikus habitusának és tudatosságának, jellemének, identitásának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek, érdeklődésének, beilleszkedésének megalapozására.

Kollégiumunkban az egyéni törődés általában 1 főt érint egy adott időpontban, konfliktuskezelés és mediáció esetén 2 főt vagy annyit, ahányan érintettek az ügyben. Ezeknek a foglalkozásoknak nincs látványos és számbéli mutatókkal mérhető eredménye, mégis ezt tekintjük a nevelés egyik leghatékonyabb formájának, a diákokról való tájékozódás és gondoskodás leghatékonyabb keretének, a bizalmi légkör megteremtésében pedig kulcsfontosságú tényezőnek. Ezért arra törekszünk, hogy minden csoportnevelő pedagógus órarendjében minden nap biztosítsunk legalább egy órát erre a tevékenységre.

3. 2. 3. A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A szabadidős foglalkozás elsődleges célja az egészséges és kulturális életmódra nevelés, a sport, a természeti környezet tudatos megóvása, az irodalmi, képzőművészeti, műveltségi, zenei

képességek kialakítása, fejlesztése. Célunk továbbá az, hogy ráneveljük a kollégistákat a szabadidejük hasznos és örömteli eltöltésére, arra, hogy idővel ezt maguk is képesek legyenek megszervezni önmaguk számára. Ennek érdekében külön figyelmet szentelünk annak, hogy a diákönkormányzatot minél aktívabban bevonjuk a közösségi programok szervezésébe. Minden évben megrendezésre kerül a BEKK-napok rendezvénysorozat, amelyre a DÖK előzetes felmérés alapján programjavaslatot nyújt be, majd segít a programok megszervezésében és lebonyolításában is. Továbbra is hasznosnak találjuk a nemzeti és egyéb ünnepeink, hagyományaink közös megünneplését, a közgyűlések népszerűsítését, az új kollégisták beilleszkedését segítő programokat.

Ugyancsak a szabadidő hasznos eltöltését segíti a jól felszerelt könyvtár hozzáférhetősége. Intézményünk minden kollégista számára tanév elején könyvtárhasználati foglalkozást tart, és személyesen szólítja meg a kollégistákat olvasni valót ajánlva számukra.

Minden évben törekszünk színház- és múzeumélményben is részesíteni diákjainkat, különösen a hátrányos helyzetűeket, amelyre az anyagi fedezetet több forrásból igyekszünk biztosítani. A művészeti nevelésben ez a legnépszerűbb és legélményszerűbb kompetenciafejlesztő forma. A programon résztvevő diákokat a programfelelős nevelő készíti fel a színház- vagy múzeumi élményre, ismerteti a darab szüzséjét, az alkotás keletkezési körülményeit, a múzeumi anyag összetételét, majd megfigyelési szempontokat ad az élményt követő feldolgozást segítő.

A tanulási folyamatot leginkább támogató, ellensúlyozó szabadidős tevékenység a kollégiumi nevelésben a sporttevékenység, amint azt a helyzetfeltárásban is említettük, kollégiumunk sajnálatos módon nem rendelkezik sportlétesítménnyel, ám kondicionáló teremmel igen, ezért nagyon nehéz megoldanunk az elegendő sportolás lehetőségét. Különböző forrásokból továbbra is igyekszünk biztosítani korcsolya- és uszodabérleteket, illetve heti két alkalommal női kondicionáló tornát tartunk, s ezzel párhuzamosan felügyelet mellett biztosítjuk a férfiak és nők számára a „konditerem” nyújtotta lehetőségeket, illetve állandóan működik a ping-pong szoba is több szintéren. A természetjáró szakkör is népszerűségnek örvend, illetve minden évben keressük a minél több mozgásra lehetőséget adó szabadidős programok, versenyek beindításának lehetőségét.

Végül meg kell említeni a szakköröket, amelyek tekinthetők profiljuktól függően a tanulási folyamatot segítő tevékenységsorozatoknak, de szabadidős tevékenységnek is, hiszen annak produktív eltöltését teszik lehetővé. Kollégiumunkban a szakkörök száma és profilja

tanévenként változik. Az eddig eltelt közös évek alatt volt matematika felkészítő, kézműves szakkör, történelem szakkör, filmklub, énekkar, de folyamatos feladatunknak tekintjük a szakkörök és foglalkozások választékának és számának növelését.

3. 2. 4. Gyermek és ifjúságvédelem

A törvényi háttér előírásai alapján pedagógiai programunknak tartalmaznia kell a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos legfontosabb feladatokat, amelyek intézményünkben a következők: felderíteni a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására. Szükség esetén a tanuló érdekében intézkedést kezdeményezni. Ezt a munkát elsődlegesen a kollégium szakképzett kollégája, illetve a gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, a helyi jegyzők, a közoktatási intézmények, családsegítő központ segíti.

Kollégiumunkban folyamatosan működik gyermek- és ifjúságvédelmi munka, amelyet a csoportvezető nevelők egy külön ezzel a feladattal megbízott kolléga segítségével, támogatásával látnak el, munkájuk során prevencióra törekedve. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók jelenléte miatt az ifjúságvédelmet szintén kiemelt területként kell már sok éve kezelni. Az ifjúságvédelmi munka koordinálása érdekében, a kolléga konkrét intézkedési tervben rögzítette a feladatokat, amelyek a következők: szülői, tanári és tanulói tájékoztatás a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogokról és kötelességekről, a DÖK-kel való együttműködés szorgalmazása, statisztikai adatok gyűjtése a veszélyeztetett, hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális hátteréről, egészségtudatos attitűd kialakítása, a törvényi változások ismertetése az intézményben, prevenciók foglalkozások szervezése a szenvedélybetegségek kialakulása ellen, korrekciós és segítő tevékenység veszélyeztetettség esetén.

Állandó és kiemelt feladat a kapcsolattartás az iskolákkal, az iskolaorvossal és védőnővel, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival. Rendszeres kapcsolatot kívánunk létesíteni a hátrányos helyzetű és gyermekvédelmi szempontból hátrányos helyzetű tanulók szüleivel. Fogadóórákon tanácsadással szolgálunk a nevelőknek, gyerekeknek, szüleiknek, illetve minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy minél több prevenciók programokat szervezhessünk.

3. 2. 5. Diákönkormányzati munka. A közösségi élet fejlesztése. Hagyományápolás. A kollégium egyéni arculata

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy választott tisztségviselői révén a diákok részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék – és a mindennapi gyakorlatban váljanak képessé felelősen alkalmazni - a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit. Nagyban segíti ez a tevékenységi forma az önmenedzselés és érdekérvényesítés, a produktív vitarendezés kompetenciájának kialakulását.

Azt gondoljuk, ha a tanár és a diákvezetőség egymásra talál, akkor az együttműködés mind pedagógiai, mind szervezeti, mind tevékenységszervezési szempontból gyümölcsöző lehet. A diákönkormányzat tagjai a 9-14. évfolyamból kerülnek ki, a belépés önkéntesen, szavazás útján történik. Az elnökséghez (50 % + 1), a tagsághoz szavazati többség szükséges. A diákönkormányzati megbízatás egy évre szól, lemondás vagy megszakítás esetén a kollégium új tagot választ. A diákönkormányzat élén az elnök, az elnök helyettes és a titkár állnak. Az elnök képviseli diáktársait a kollégiumi és azon kívüli fórumokon, ő számol be az intézményvezetőnek a DÖK munkájáról, ő szervezi és ellenőrzi a DÖK munkáját. Helyettesei, a titkárok irányítják a belső adminisztrációt és beszámolási kötelezettséggel bírnak a DÖK felé. Az önkormányzati munkát két felelős pedagógus segíti, akiknek a szerepe jelentős. A DÖK segítő pedagógus:

- összekötő a diákság, a diákönkormányzat és a tantestület között
- segíti, támogatja, ösztönzi, időnként ellenőrzi a diákönkormányzat tevékenységét
- tapasztalataival segíti, sugalmazza a szabadidős szervezéseket, türelmes, megértő viselkedéssel kezeli a szélsőséges megnyilvánulásokat
- vállalja, hogy tantestületi vitákban, megbeszéléseken a diákok érdekeit képviseli, mellettük érvel, természetesen a lehetséges kereteken belül
- a diákönkormányzatot segítő tanárnak rendelkeznie kell olyan jogi ismeretekkel, amelyek tartalmazzák az ifjúsággal kapcsolatos jogokat, a diákjogi chartában megfogalmazott dolgokat, a Nemzeti Köznevelési Törvényben meghatározott tanulói jogokat, a napirend, a házirend, a Szervezeti és Működési Szabályzat tanulókra vonatkozó meghatározásait. A DÖK

megbeszélést heti egy, esetenként kéthetente egy alkalommal tart, amely mindenki számára nyitott.

A közösségi életnek a kollégiumban más színterei is vannak. Legfontosabb közülük a csoportfoglalkozások köre (ezek tartalmát, időbeli kereteit lásd később). Mint említettük a helyzetelemzésben, ezen foglalkozás személyes volta, empatikus légköre, tervezett menete, változatos és kreatív módszerei igen népszerűvé tették ezt a foglalkozástípust kollégistáink körében.

3. 2. 6. Kapcsolatrendszer

A nevelőmunka hatékonyságának alapja a partnerközpontú nevelési attitűd. Hisszük azt, hogy a kollégiumi munka eredményét nagyban befolyásolja az, hogy milyen kapcsolatot sikerül kialakítani a kollégistákkal, szüleikkel és az iskolákkal, ahonnan a gyerekek érkeznek hozzánk. Ezért ezt kiemelt fejlesztési területként kezeltük eddig is, és szeretnénk ezután is ily módon kezelni. Az intézményünkben lakó diákoknak eddig elsősorban a diákönkormányzat keretein belül és a közgyűléseken biztosítottunk lehetőséget a visszacsatolásra a kollégiumi élettel kapcsolatosan, ezt a jövőben szeretnénk bővíteni. Ennek érdekében egy olyan lehetőséget biztosítunk, mely által a diákok névtelenül tehetnek észrevételeket, javaslatokat, megoszthatják velünk, ami számukra pozitív, másrészt a csoportfoglalkozások keretében és a csoportvezető tanárok által is lehet a jövőben továbbra is jelezni a tanulói igényeket, észrevételeket, amelyeket aztán a csoportnevelők összesítenek, a vezetőség felé továbbítják, a nevelőtestületi értekezletek alkalmával megvitatják, hogy mi valósítható meg esetleg.

Az iskolákkal eddig is igen aktív kapcsolatot tartott intézményünk. Az osztályfőnökökkel a szükséges rendszerességgel konzultál minden csoportnevelő. Nagyban segíti ezt a munkát az elektronikus adatátvitel lehetősége, illetve az elektronikus napló. Továbbra is fontosnak tartjuk a szaktanárokkal való konzultálást, a fejlesztési irány közös kijelölését, illetve a nehézségekkel küzdő tanulók iskolai szülői értekezletein való részvételt. A visszacsatolásra eddig a csoportnevelők fogadóóráiban volt lehetősége az osztályfőnököknek. A jövőben szeretnénk újra nyílt napot szervezni, amely során az iskolák és osztályfőnökök számára teremtenénk lehetőséget arra, hogy megismerkedjenek tanulóik kollégiumi lakókörnyezetével, tanulási módszereivel, délutáni életének szervezettségével – kollégiumunk budapesti viszonylatban egyedi és sajátos tevékenységrendszerével, illetve személyes találkozási lehetőséget

biztosítanánk a csoportnevelőkkel, kollégiumunk alkalmazottaival. Ez alkalom keretében is mérnénk az iskola igényét intézményünkkel szemben, változtatásra tett javaslatait, elégedettségét.

A szülőkkel való kapcsolat mind közül a legfontosabb, hiszen a kollégium családhelyettesítő intézmény, a szülők számára pedig a gyerekeik fejlődése mellett biztonságuk a legfontosabb. A szülőkkel való kapcsolattartás és a kollégium nevelő-oktató munkásságának sikerét igazolja, hogy a szülői felmérésekben, személyes megbeszélések alkalmával adott válaszok alapján a szülők többsége azért választja kollégiumunkat, mert itt biztonságban tudja gyermekét. A szülőkkel a kapcsolattartás keretei továbbra is az évente egy alkalommal megrendezett szülői értekezlet, amelyet csoportvezetői fogadóórákkal kívánunk kiegészíteni és a kollégisták jelenlétében megtartani. Jó ötletnek bizonyult, ezért a jövőben is kívánunk élni a negyedéves, a félévi értékelések és szülői tájékoztatás lehetőségével, amelyben a Hol tartunk? Hová szeretnénk eljutni? kérdésekre kap választ a szülő a tanévben több alkalommal is. Ezen kívül a csoportnevelők telefonos és elektronikus kapcsolatban állnak a szülőkkel, és értesítik őket minden olyan esetben, amikor említésre méltó dolog történik gyermekükkel (betegség, hiányzások, tanulmányi eredmény romlása, korrepetálásra/tanulószobára rendelés, dicséret, stb.).

4. A tanulók fejlesztésének terve

A NAT a tételes tudás átadása mellett a **kompetenciaalapú** fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. A „kulcskompetencia” fogalma az oktatás és nevelés európai szintű fejlesztésben, az EU tagországok számára készült előterjesztésben jelent meg: megállapodás alapján az alapkészségek elnevezést helyettesíti. A Nemzeti alaptanterv kilenc kulcskompetenciát definiál. Kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre mindenkinek szüksége van a személyes boldogulásához, a fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. A kompetencia alapvetően értelmi (kognitív) alapú tulajdonság, de fontos szerepet játszanak benne az emocionális tényezők és a motivációs elemek. Jelentős benne a környezet megismerésének motívuma, az explorációs (kutatási) hajlam, készség. Lényegi mozzanata az önállóság. Mindezekből következik, hogy a kompetencia fejlődésében a nevelésnek jelentős szerepe van. Valaki kompetens, ha megfelelő képességekkel rendelkezik, és megfelelően motivált. A kompetencia a képességen, a tudáson, a kvalifikáción túl a konkrét személyiség önszervező képessége, amelynek birtokában a

környezetre hatást tud gyakorolni az egyén, melynek eredményeképpen megfelelő teljesítmény születik.

A kompetenciafejlesztést a középpontba helyező foglalkozás ismeretközvetítő, képességfejlesztő, egyben motiváló és orientáló: a tanuló attitűdjét mozdítja pozitív irányba.

Ennek megfelelően szolgálja a kollégiumi foglalkozás:

- a megismerés igényének fejlesztését
- a műveltségi szint emelését, a tudásgyarapítást
- az önálló ismeretszerzésre való képességet
- a begyűjtött információk rögzítésére, rendszerezésére, értelmezésére és elemzésére irányuló képesség fejlesztését
- a döntésképeség fejlesztését (pl. fontos és kevésbé fontos információk szétválasztása)
- a szóbeli és írásbeli szövegalkotás képességét
- a könyvtári szolgáltatások iránti igény felkeltését
- a kritikai érzék fejlesztését
- a megfelelő forrás (szakkönyv, folyóirat, videó, internet stb.) kiválasztásának képességét
- az önálló és csoportos alkotómunkára való ösztönzést
- az együttműködési készség fejlesztését.

A foglalkozások tervezése írásban történik a következő módon:

- a témakörön belül a tartalom („tananyag”) meghatározása
- a fejlesztési célok meghatározása
- a fogalmak felsorolása
- az eljárások, munkaformák, módszerek (tanár/diák) megtervezése
- az alkalmazott (felhasznált) eszközök megnevezése
- az elvárt teljesítmény, végeredmény, produktum leírása.

Intézményünkben egy-egy témára programfelelőst nevezünk ki, az ő feladata a témakörök kellő mélységű feldolgozása, megtervezése. Bár az alapprogram is differenciál, igazán a csoport ismeretében tudjuk a tartalmat a tanulók fejlettségi szintjéhez, igényeihez, elvárásaihoz igazítani, ami alapkövetelmény.

4. 1. A tanulás tanítása

Ahogy a kollégiumba érkező tanulók összetétele, úgy attitűdjeik, tanuláshoz való viszonyuk, tanulási módszereik, motivációjuk és tanulásuk hatékonysága is eltérő. A kollégiumnak fel kell vállalnia e különbözőségek kezelését, a hiányok pótlását: egyik alapfeladata a diákok egyéni fejlődésének segítése, a hátrányok kiegyenlítése, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása.

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése, kibontakoztatásuk segítése. Kollégiumunk biztosítja az iskolai tanulmányok eredményes folytatásához szükséges feltételeket és annak lehetőségét, hogy valamennyi tanulónk eredményesen végezhesse tanulmányait, segítséget kapjon problémáinak megoldásában. Segítjük a felkészülést, támogatjuk a tanulásban elmaradt (lassú, tanulási zavarral küzdő, alulteljesítő, hátrányos helyzetű, nehezen nevelhető stb.) és az akadályozott tanulókat, gondot fordítunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása során a tanulás belső igényességgel is párosuljon.

Alapvető a tanulás rendszeres és folyamatos igényének kialakítása, a tanulói motívumok (kíváncsiság, érdeklődés) fejlesztése, a saját tanulási tevékenység ellenőrzése, értékelése, az önművelés igényének kialakítása. Kollégiumunkban mindez az életkori sajátosságok, a kognitív fejlődés figyelembevételével és újszerű pedagógiai módszerek, kooperatív technikák és tevékenységek alkalmazásával valósul meg.

A tanulók tanulási tevékenységének tudatos formálása meghatározó pedagógiai feladat.

- Alapvető a tanuló tanuláshoz való viszonya. Ha a tanuláshoz való érzelmi viszony kedvezőtlenül alakul, az ismeretszerzés nem jelent a gyermek számára élményt.
- Lényeges a tanulási szokások formálása. Az életkor előrehaladtával, az iskolai követelmények változásával differenciálódni kell a tanulási szokásoknak, melyek kialakításában - fokozatosan - a saját elhatározásokon nyugvó cselekvéseknek kell átvenniük az irányítást.
- A hatékony tanulási módszerek használatának szokássá, automatikus cselekvéssé kell válnia. Ez csak tudatos és tartós törekvés hatására következik be.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak fejlesztése kollégiumunkban magába foglalja az egyénhez igazodó korszerű tanulási stratégiák, eljárások kiépítését,

az önnevelés igényének kialakítását, az egész életen át tartó tanulás gondolatának elfogadását.

- A tanulás eredményessége és hatékonysága nem csupán tanulásmódszertani technikák ismeretétől függ; a tanulónak ismernie kell saját adottságait, képességeit. Meghatározó megismerési folyamatokhoz szükséges kognitív képességek (figyelem, emlékezet, gondolkodás stb.) és a tanuláshoz szükséges legalapvetőbb készségek fejlettsége. Ezek tudatos fejlesztése szükséges annak érdekében, hogy a diák az egyes tanulási helyzetekben sikeresen tudja alkalmazni azokat.
- Az egyéni szükségletek kezeléséhez szükséges a hiányosságok feltérképezése, a teljesítőképesség megismerése, ugyanígy a gátló összetevők feltárása, az objektív és szubjektív tényezők hatásának elemzése.

Kollégiumunk változatos tanulásszervezési formák és újszerű módszertani megoldások alkalmazásának kiszélesítésére törekszik. Ezek által látjuk biztosítottak a tanulók közötti műveltségi, felkészültségi, képességbeli különbségek kiegyenlítésének meg a kompetenciák (önálló és társas tanulásra való képesség, kreativitás, kommunikációs képességek, segítségadás, együttműködés, tolerancia stb.) fejlesztésének lehetőségét.

A tanulni tudás megtanítása fejlesztő munkánk legfontosabb pedagógiai célja. Célkitűzéseinkből következő kollégiumi tartalmak és tevékenységek egyaránt szolgálják az iskolai órákra való felkészülést, az iskolai tanulás hatékonyságának növelését, de az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása távlatosan hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, elősegíti pályaválasztásukat, helytállásukat a munka világában is.

Fejlesztési követelmények

- 1-8.évfolyam

A tanuló

- ismerje meg és alkalmazza a kollégiumi tanulás folyamatában használatos - sajátosságaihoz igazodó - egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket
- tudja szervezni idejét, tevékenységeit
- sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat
- legyen képes az általa tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények

- 9-14. évfolyamon

A tanuló

- sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat
- pedagógus segítségével legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani
- tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között
- alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat
- legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Évfolyamokra lebontott tematika

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása	<p>A kollégiumi tanulás jellemzői. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban. Tanulósobai tanulás. Segítő tanulás. Az eredményes tanulás. Tanulás a közösségben. Kooperatív tanulás projekt. Az egyéni tanulási mód, szokás elemzése, közös átbeszélése. Szöveg feldolgozási módszerek - Kreatív tanulás. Olvasás és beszéd. Mi is az a tanulás? Tanulási attitűd, stílus, szokás elemzése. Tanulási motiváció. Egyes tantárgyak tanulása. Tudatos egyéni tanulás és stratégia. Tanulás, gondolkodás, megértés.</p> <p>Az önművelés igényének kialakítása. Sajátos érdeklődésnek megfelelő tanulási teljesítmény (prezentáció, kiselőadás, internet-közlemény, kollégiumi újság, kollégiumi rádió stb.)</p>
Könyvtárhasználat, dokumentumismeret	<p>Az eddig megszerzett könyvtári ismeretek rendszerezése a tanulók aktuális érdeklődéséhez igazodva.</p> <p>Gyakorlatok a könyvtárhasználatban, önálló egyéni munkák (kiselőadás, házi dolgozat, érettségi és felvételi feladatok) kidolgozása.</p> <p>A különböző dokumentumfajták (könyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, digitális adathordozók) szerepe a szaktárgyi ismeretszerzésben, valamint a köznapi élet egyéb területein. Dokumentumfajták felhasználása a gyakorlatban.</p>

	Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével.
Informatikai és számítástechnikai ismeretek	Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlása, felhasználása a kollégiumban. Internethasználat. Multimédia. ECDL vizsgára való felkészüléshez segítség, gyakorlás. IKT technológiák
Könyvtári informatika	Könyvtártípusok. Dokumentumfajták. Katalógustípusok. Önálló kutatás megfelelő információhordozók kiválasztásával.

A sajátos nevelési igényű (különleges bánásmódot igénylő) tanulók különböző csoportjai különböznek egymástól a tanulási specifikumok tekintetében; módszerek, eljárások változtatására van, illetve lehet szükség.

Ismerjük az érzékszervi fogyatékos tanuló személyiségének jellemzőit. Tisztában vagyunk azzal, hogy a hallássérült fiatalnak más jellegű terhek jutnak osztályrészül, mint halló társainak. Támogatjuk a hallássérült gyermekeket a feladatmegértésben; meggyőződünk: megértették-e az információt vagy a feladatot, de azt is, hogy mit várnak el tőlük. Hangsúlyos feladat az emlékezet fejlesztése (főleg a verbális emlékezeté). Lényeges a nyelvi és írásbeli készségek fejlesztése, mivel a hallássérült tanulóknak nemcsak beszéde, hanem írása is agrammatikus: nem egyeztetik az alanyt az állítmánnyal, elsikkadnak a toldalékok.

A látássérült tanulóknak sérülésükből adódóan nagyobb szükségük van az egyéni megsegítésre, mint ép társaiknak. Nyilvánvaló, hogy a látássérült tanulót nem mentesíthetjük kollégiumunkban sem a többletterhektől - maximálisan alkalmazkodva sajátosságaikhoz -, mivel a reális pályaorientáció is az elért teljesítményeken alapul, viszont a tanulás módját és körülményeit alapvetően meghatározza a látásmaradvány mértéke és a látássérülés kialakulásának ideje és körülményei is befolyásolják a tanuló kondícióit. A látássérültek számára, sok módszer, eszköz nem, vagy csak változtatással használható a kollégiumi foglalkozásokon. Biztosítjuk a tapasztalati bázis hiányát pótló tevékenységi formákat, körülményeket és mindenekelőtt a hatékonyabb motivációt, hangulati elemeket.

A figyelem- magatartásszabályozási vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében a közösségbe való beilleszkedésük segítése mellett, hangsúlyos figyelmet fordítunk a tanulási problémák rendezésére, annál is inkább, mert a tanulásban való sikeresség, vagy sikertelenség befolyásolja a magatartás, a viselkedés területét. A tanulás megtanítása, a tanulási képességek fejlesztése, tanulmányi munkájuk tervezésének segítése kollégiumunk fontos feladata.

A tanulás tanítása tematikája sajátos nevelési igényű (különleges bánásmódot igénylő) tanulók számára

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A tanulás tanítása	Az egyéni tanulási mód, szokás elemzése. Hogyan tanuljak, ha kollégista vagyok? Olvasni csak az tud, aki megérti, amit olvas. Megértés és emlékezet. A koncentrált figyelem feltétele: ismeret és gondolkodás. Emlékezet, mint összetett folyamat. Megértés és gondolkodás. A tanulási motívumok. Könyvtárhasználat. Olvasási önismeret. Az önművelés lehetőségei. Amit az érettségiről (záróvizsgáról) tudni kell. Milyen vizsgázó vagyok? Tanulási tanácsadás.

4. 2. Erkölcsi nevelés

A kollégistákat segíteni kell abban, hogy megismerjék az alapvető normákat, választ kapjanak erkölcsi kérdéseikre, problémáikra, példát és segítséget konfliktusaik kezelésre, az egyént és közösséget érintő problémák feldolgozásában. A foglalkozások célja az adaptív erkölcsi meggyőződések kialakítása, felkészülés a mindennapi élet során megjelenő döntési helyzetekre, a közösségi erkölcsi értékek, a közösségi életet segítő magatartás elfogadására. Erkölcsi ismereteik, meggyőződésük és lelkiismeretük tükrében hozzanak ítéletet. A foglalkozások során segíteni kell a diákokat abban, hogy kialakuljon az összhang az lelkiismeret szabadsága és az egyén erkölcsi felelőssége között.

Fejlesztési célok:

- erkölcsi értékek elfogadása,
- eszmények, értékek, szabályok tudatosítása,

- normaismeret, fogalmak, normák megértése,
- erkölcsi ítélőképesség fejlesztése,
- erkölcsi magatartásformálás,
- problémaszituációk feldolgozása,
- összefüggések belátása, mérlegelés, döntés képességeinek formálása,
- követelmények elfogadása,
- konstruktív életvezetésre felkészítés,
- mértéktartás, együttérzés, segítőkészség alakítása,
- önreflexió képességének alakítása,
- pozitív jellemvonások erősítése,
- felkészülés a döntési helyzetekre,
- pontosság, udvariasság.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Erkölcsei érzék kifejlődése és szerepe	Kiközösítés, kirekesztés. Tolerancia, máság elfogadása. Hűség és állhatatosság. A „jó” és „rossz” közötti különbség. A hitelesség, a megbízhatóság, a kiszámíthatóság, mint érték. „Én”/”Te” relációk. Önérvényesítés- együttműködés. Barátság őrzése, ápolása. Tanulni a hibákból. A megbocsátás.
Felelősség- és kötelességtudat	„Beteg”, „sérült”, „fogyatékos” emberekhez fűződő viszony. Ha bajban lennék... Családtag betegsége. Szórakozás, a bulik világa. Mit jelent a szabadság? A bűnözés, a deviancia (törvény/erkölcs). Sikerek-kudarok.
A munka megbecsülése	A munka becsülete, kötelesség, önérvényesítés. A gazdasági rend és az egyén kapcsolata.
Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	Párkapcsolatok, barátság, szerelem, felelősségvállalás. Családi válság. Vágy, fantázia, érzelmek, erkölcs. A mai család. Szerepek, morális kérdések.

4.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Ezek a foglalkozások lehetőséget biztosítanak, hogy a diákok elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése és nemzeti hovatartozást vállaló, de az európai hagyományokat is ápoló, öntudatos polgárrá válhatnak. Más nemzetek, etnikumok, vallások kultúrájának megismerésén keresztül elsajátíthatják a humanista és globális szemlélet- és gondolkodásmódot. Minden diák egyszerre lehet így nemzeti és európai polgár, ember, munkavállaló.

Fejlesztési célok és követelmények 5-8. évfolyamon és 9-14. évfolyamon

A NAT Ember és társadalom műveltségi terület által megfogalmazott követelményeknek is megfelelően, azokhoz kapcsolódva a diákok

- Ismerjék a jelentős történelmi személyiségeket.
- Ismerjék a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális, vallási értékeit.
- Ismerjék meg a történelmi múltat feldolgozók (történész, régész, nyelvész) munkájának alapelemeit. Ezt támogatja a múzeumok, közgyűjtemények látogatása, rendeltetésének, szerepének ismerete. A különféle dokumentumok és források feldolgozása a társadalmi és állampolgári normák elsajátítására is irányul.
- Ismerkedjenek meg a történelmi múlt különböző forrásainak (szöveges, képi, audiovizuális) általános jellemzőivel, feldolgozási szempontjaival.
- Ismerjék nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Váljanak nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerjék meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Életkoruknak megfelelő szinten ismerjék az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerjék fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljanak nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerjék a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.

- Legyen kellő ismeretük településeink, szűkebb és tágabb lakóhelyük kultúrtörténetéről, hagyományairól.
- Kiemelt szerepe van a problémaközpontú és elemző foglalkozásoknak is, amelyek segítenek a történelmi helyzetek megértésében, illetve a mában felmerülő problémák, jelenségek történelmi gyökereinek megértésében.

A történelmi tájékozódás és gondolkodás kereteit biztosító tudásháló kialakítása során lényeges

- a történelmi-kulturális műveltséganyag közvetítése,
- az eseményekről kialakított nézőpontok közötti különbségek felismerése (multiperspektivitás),
- a változás, az állandóság és a folyamatosság jelentőségének felismerése,
- a különféle jelenségek, különböző élethelyzetek egymástól elvonatkoztatott szemlélése, illetve annak belátása, hogy az ember (az emberi együttélés formái, intézményei) és minden, amit az ember alkot, időben létezik, múltja, jelene, jövője, okai, következményei vannak, amelyek változhatnak.

Az alapprogram meghatározza, hogy a kollégisták alkotófolyamat és befogadás során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Formálódjék a műalkotások megismerése által tárgy- és környezetkultúrájuk, fejlődjön véleményalkotó képességük. Ebben segíti kollégiumunk diákjait a szakemberek irányításával működő művészettörténet és kézműves szakkör is, melyek ösztönözhetik a tanulókat a témakörhöz kapcsolódó személyes elképzeléseik kifejezésére.

Fontos alapelvünk, hogy a hazaszeretet olyan ösztönös emberi alaptulajdonság, amely minden emberben megvan. A nemzeti érzés, a magyar identitás, a hazaszeretet csak indirekt úton építhető, fejleszthető a diákok személyiségében. Eszköze lehet a magyarság történelmi múltjának, jelenének megismerése, feltárása, a magyar kultúrtörténet és a magyar irodalom, a magyar anyanyelv tanítása hazafias szellemben, de annak túlzott hangoztatása nélkül. Magyarország és a határon túli magyarok területek földrajza, természeti tájainak gazdagsága, gyönyörűsége elmélyíti, tudatosítja a hazaszeretetet.

A diákoknak meg kell érteniük, mit jelent a magyarság számára Árpád és Géza fejedelem, I. (Szent) István, I. (Szent) László, IV. Béla, I. (Nagy) Lajos, Hunyadi János, Corvin Mátyás, Kossuth és Széchenyi. Ezzel megalapozzuk az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését, és kialakulhat bennük az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Azzal, hogy tudják és értik Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, Wass Albert, Tamási Áron, Kányádi Sándor, Sütő András hazafias műveit, tudják tiszta szívvel énekelni a Himnuszt, a Szózatot, és a magyar népdalokat is. Azzal, hogy értékelik világhírű tudósaink eredményeit, illetve lelkesülten, de sportszerűen és a törvényeket betartva szurkolnak kiemelkedő teljesítményt nyújtó sportolóinknak, elérhetjük, hogy nem kell nekik megmagyarázni, mit jelent magyarnak lenni.

Ugyanakkor tudatosítani kell, hogy mi alapvetően „befogadó nép” vagyunk, nemzeti karakterünk Kelet és Nyugat határán a legkülönbözőbb népfajok és kultúrák keveredéséből jött létre. Ezért nem indokolt semmiféle származási faji, vallási megkülönböztetés: magyar az, aki magát annak érzi és vallja. A határainkon túl élő magyarok is hozzánk tartoznak, egységes nemzetünk részei mindaddig, amíg magyarnak érzik, vallják magukat.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Közösséghez tartozás, hazaszeretet	<p>Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.</p> <p>A határon túli magyarság helyzete, törekvései, lehetőségei a múltban és ma.</p> <p>Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.</p> <p>A magyar kultúra, sport és tudomány kiemelkedő személyiségei, eredményei.</p> <p>A tanulók érdeklődésének megfelelő téma feldolgozása tetszőlegesen, de tudománytörténeti nézőpontból, nyomtatott és elektronikus dokumentumokkal.</p> <p>A csoportfoglalkozások mellett jó színterei a nemzeti nevelésnek a nemzeti és közösségi ünnepekre, emléknapokra való felkészülés, megemlékezés.</p>

<p>Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai</p>	<p>Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. A népművészet megismerése (európai vándormotívumok, nemzeti kultúra-, kárpát-medencei kultúra, európai kultúra egysége). Ismerkedés a néphagyományok múltjával, jelenével, értékeivel és működés módjával.</p> <p>A település vagy a környező tájegység története, megismerése könyvtári dokumentumok segítségével, élő adatközlők felkeresésével. A település történetének főbb korszakai, ezek időbeli elhelyezkedése.</p>
<p>A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene</p>	<p>Az anyaországban, illetve az anyaországon kívül élő nemzeti kisebbségek jellemzői. A nemzeti és etnikai kisebbségek a mai magyar társadalomban. Nemzeti és etnikai kisebbségeink, migráns csoportok jellemzői, helyzete. Asszimiláció, integráció, szegregáció.</p> <p>Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek származásának, a magyarsághoz való kapcsolódásának történetét, kulturális és nyelvi sokféleségét.</p> <p>Médiaanyagok elemzése, esetleg személyes tapasztalatok gyűjtése.</p>
<p>Nemzetünk kapcsolódása Európához</p>	<p>Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. Az Európai Unió főbb jellemzői. Önálló tájékozódás a könyvtár és a média segítségével, véleményformálás a problémákkal kapcsolatban.</p> <p>Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. Magyarország és Európa a múltban - a téma egy aspektusának feldolgozása az irodalom, a történelem vagy a művészetek segítségével egyéni vagy csoportmunkában (pl. magyarok egyetemjárása külföldön, a Nyugat első nemzedéke, Európai és magyar impresszionisták, emigráns nemzedékek, vendégmunkások stb.)</p> <p>A magyar és az egyetemes kultúra kimagasló személyiségei. Találkozás a kultúra jeles képviselőivel.</p> <p>Korszerű IKT eszközök használatával ismerkedés a világ kulturális életének eseményeivel, azokkal interaktív kapcsolatok kialakítása és fenntartása.</p>

A fentiek alapján, összegezve célunk tehát, hogy a diákok ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

A nemzeti öntudathoz, hazafias neveléshez tehát egyaránt hozzátartozik a múlt megbecsülése, és a jövőbe vetett hit, reménység táplálása. A magyar jövő reménysége így a józan és mértéktartó hazaszeretetre nevelés.

Elvárásaink pedig a felnövekvő nemzedéktől

- a haza felelős polgára legyen – kifejlődjön benne a hazafiság
- reális önismereten alapuló szilárd erkölcsi ítélőképesség
- megtalálja helyét a családban, társadalomban, munka világában
- törekedjen tartalmas és tartós kapcsolatokra
- legyen képes felelős döntések meghozatalára
- legyen képes önálló tájékozódásra, cselekvésre
- ismerje, értse a természeti, a társadalmi, kulturális jelenségeket
- tartsa értéknek a kultúra, és az élővilág változatosságának megőrzését

A felsorolt ismeretek tartalmainak feldolgozása alapot ad a tudatos részvételhez a közéletben és a kulcskompetenciák kialakításán keresztül erősíti a demokrácia értékeinek tiszteletét is, így kapcsolódva az „Állampolgárságra, demokráciára nevelés” témakörhöz is.

4. 4. A családi életre nevelés

A magyar társadalomban a család tradicionálisan fontos helyet foglal el. A jól működő család biztosságot, érzelmi háttérrel, erkölcsi érzékkel, önismeretet biztosít a tanulók számára, mely megóvják őket a külvilág részéről ért feszültségektől, sérelmekről. A boldog család az erkölcsi

megújulás egyik fontos megnyilvánulása, a családi élet tiszteletének a hétköznapiakban való megjelenése.

Mivel a szülőknek egyre kevesebb idejük jut gyermekeikre, ezért társadalmi elvárás fokozódik napjainkban, hogy a nevelési-oktatási intézmények az erkölcsi normák közvetítésében fokozottan részt vegyenek. Az új NAT-ban a családi életre nevelés kiemelt fejlesztési terület. Az udvarlás, a szerelem és a hűség oktatása is szerepel az új alaptantervben. A tanulók ismereteket és értékorientációt kell, hogy kapjanak a tudatos párválasztással, a felelős szexuális élettel, a konfliktuskezeléssel illetve a gyermekneveléssel kapcsolatban. A diákokat meg kell tanítani a családi krízishelyzetek kezelésére.

A kollégiumi nevelés egyik fontos feladata felkészíteni a diákokat a család tudatos felépítésére, hisz a családi életre való alkalmasság képessé teszi majd a megfelelő pár megtalálására, családalapításra illetve a gyermekek felnevelésére. Egyik alapvető feladata a kollégiumnak, hogy diákjaink a felelős párkapcsolat kialakításához, fenntartásához hasznos magatartási és viselkedési szokásokat tanuljanak meg. Olyan információkkal ismertetni meg a tanulókat, melyek a szexuális élet során, biológiai, egészségügyi védelmet nyújtanak. Fontos feladatunk az erkölcsi érzék fejlesztése, alakítása- hisz az erkölcsi nevelés a szexuális nevelés egyik alappillére. Ne azt tanulja meg, amit a társaság, a köznyelv illetve a média sugall. A diák egészséges fejlődéséhez szükséges az ismeretek korrekt átadása.

Fejlesztési célok:

- a kollégista életkorának megfelelően sajátítsa el az elfogadott viselkedésformákat a családban és a kollégiumban,
- a boldogabb összetartóbb családok érdekében helyes önnevelésre és közösségi – emberré formálódásra segíteni a diákokat,
- ismerje és alkalmazza a társadalmi érintkezés különböző formáit, írásbeli és szóbeli műfajait,
- gyakorolja jogait és kötelességeit,
- tekintse értéknek a gondosan kiválasztott mély társas kapcsolatot,
- legyen képes megfelelő formában érvelni, vitatkozni, tudjon kulturáltan fellépni a maga és társai érdekeinek védelmében,
- tudatosítani, mi a szülői felelősség, kapcsolatok a családtagok között, a családi élet szervezése (szerepek, feladatmegosztás),

- legyenek ismereteik a családi életben felmerülő konfliktusok kezeléséről,
- tudják, mi a szülői felelősség, kapcsolatok a családtagok között, a családi élet szervezése (szerepek, feladatmegosztás),
- képesek legyenek közösségi életük és társadalmi kapcsolataik minél fejlettebb és jobb megszervezésére.

A kollégiumi lét a társadalmi tevékenységek megismerésének a felnőttkori polgári létnek, a rugalmasságnak, a toleranciának az együttműködésnek, továbbá az agresszió elutasítása gyakorlásának kiváló terepet biztosít.

A témakört a kollégium diákjainak korosztályától függően ketté osztva is oktathatjuk:

9-12 évfolyam **Családi életre nevelés**

13-14 évfolyam **Családi életre való felkészítés**

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A család szerepe és jelentősége az egyén életében	Én és a család. Barátság, szeretet, szerelem az életben, társismeret, felkészülés a családi életre. (Irányított beszélgetés.). A férfi-nő kapcsolat és a szerelem változatai a különböző kultúrákban - feldolgozás irodalmi alkotások, filmek segítségével. A szeretet. A családi életben fennálló érzelmi kötődések (film: Végszükség).
Együttműködés és felelősségvállalás a családban	Egyéni szituációk és konfliktushelyzetek elemzése. (Tréning). A család, mint támogató rendszer. Kommunikációs mód kialakítása a családban. A gyermek helyzete a családban a gyermeki jogok.
Szexuális kultúra	A szexuális kapcsolatok felelős kialakítása, a szexuális intelligencia fejlesztése. Hagyományos és modern erkölcsi felfogások. Életvédelem, terhesség megelőzés. Védekezési módszerek. A szexualitás megjelenése a művészetben és az irodalomban. A másság elfogadása. Nőgyógyászati és szülészeti szakorvos felvilágosító előadása a fogamzástól és a fogamzásgátlásról.

Családtervezés	Házasság, családtervezés, élettervek, életcélok. Eljegyzés, együttélés, próbaházasság. Szerepek, feladatok a családban. Családi minta, értékek megbecsülése. Harmonikus család. Költségvetés készítése.
Konfliktusok a családban	Konfliktusforrások egy átlagos családban. Önbecsülés hiánya, kisebbségi érzet. (Önismereti teszt.). A családi konfliktusok eredete. Krízisek a családban. Konfliktuskezelési tréningek szervezése. Reális önismeret fejlesztése, önkontrol. Erőszak a családban (gyermek bántalmazása).

4. 5. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Ez a foglalkozástípus az aktív állampolgári léthez szükséges ismeretek, képességek és beállítottság átadását szolgálja. Elősegíti, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségekben. A foglalkozások segítik a kollégista beilleszkedését környezetébe, felkészítik a felnőtt lét szerepeire, segíti a társadalomba történő beilleszkedést. A foglalkozások során a kollégista megismeri és gyakorolja a kollégium, az iskolai és a helyi társadalom közössége nyújtotta jogokat és kötelességeket, megtapasztalja a felelősség és a döntés súlyát, következményeit. Elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait. A kollégiumi lét a társadalmi tevékenységek megismerésének, a felnőttkori polgári létnek, a rugalmasságnak, a toleranciának, az együttműködésnek, továbbá az agresszió elutasítása gyakorlásának kiváló terepet biztosít. Nevelési cél, hogy igényévé váljon a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, egyedül is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodnak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legjobb eszköze a közös tevékenység, a közösen végzett feladat, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

A kollégista egyéni vagy csoportos foglalkozásokon kap visszajelzést a foglalkozásokon nyújtott teljesítményéről, ebben a közegben szerez szociokulturális tapasztalatokat. A foglalkozások során és azokon kívül is gyakorolja a kollégiumi közösség nyújtotta jogokat és teljesíti kötelességeit. Elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait. A demokratikus

jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának egyik fontos feltétele az egyén aktív részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez a kollégiumi élet is lehetőségeket nyújt.

Igen hatásos politikai intézmények (pl. önkormányzatok, Országgyűlés) meglátogatása, vagy ismert szakemberekkel való találkozás.

Fejlesztési célok:

- a kollégista életkorának megfelelő szinten rendelkeznek ismeretekkel a társadalmi normákról,
- sajátítsa el az elfogadott viselkedésformákat a családban, az iskolában, a kollégiumban, abban a közösségben, melynek tagja legyen kulturált a társadalmi érintkezésben és külső megjelenésében,
- ismerje és alkalmazza a társadalmi érintkezés különböző formáit, írásbeli és szóbeli műfajait,
- gyakorolja jogait és kötelességeit,
- ismerje és tisztelje közössége tagjait, törekedjen jó együttműködésre az együttélésben,
- legyen nyitott az övétől eltérő véleményekre,
- ismerje alapvető állampolgári jogait és kötelességeit,
- legyen kezdeményező, tanuljon meg felelősséget vállalni a döntései után,
- legyen képes megfelelő formában érvelni, vitatkozni, tudjon kulturáltan fellépni maga és társai érdekeinek védelmében.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Állampolgári ismeretek	Magánérdek, csoportérdek, közérdek. Társadalmi normák, csoportnormák; beilleszkedés és autonómia Az egyén jogai. A szabadságjogok ismerete és történelmi előzményei. A demokratikus választás és az azon való részt vétel.
Demokráciára nevelés	Az alkotmány, a hatalommegosztás, politikai ideológiák. A helyi önkormányzatok, a törvényhozás és a kormány, az

	<p>igazságszolgáltatás működése, feladatai.</p> <p>Az agresszió háttere, formái, elutasítása.</p> <p>Az állam működésének megértése a mindennapi tapasztalatok (sajtó- és médiaanyagok segítségével)</p> <p>A politikai gondolkodás alapjai, politikaelméleti alapismeretek.</p> <p>Az Európai Unió intézményei és működése.</p>
--	--

4. 6. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

„Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.”

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása, elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

Fejlesztési követelmények:

1-8. évfolyam:

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására.

1-14. évfolyam:

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása. (tudatos alkalmazás)

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Az önismeret és társas kapcsolati kultúra	Reális, pozitív, fejlesztésre kész énkép. Személyiségprofil. Személyiségjellemzők. Jellem. Megjelenés. Magatartás. Viselkedés. Kapcsolatok (család, barátság, egyéb érzelmi kapcsolatok) és a kapcsolódás formái és módjai (pl. rokonszenv-ellenszenv, őszinteség-hazugság, alkalmazkodás-önállóság, előítélet-nyitottság, gyávaság-bátorság).
A tudás és tapasztalat jelentősége	Az emberi megnyilvánulások értelmezése és elemzése. Értékek, értékrendek, erkölcsi tulajdonságok. Egymás mellett élő erkölcsi felfogások értékeinek felismerése, érvelés, vitatkozás ellenük vagy mellettük.
Az empátia és mások elfogadása, társas kommunikáció	Konfliktusok felismerése, kezelése. Kapcsolatépítés. Érzelmi kapcsolatok: család, barátság, szerelem. A kommunikáció formái, kommunikációs elvárások a különböző kapcsolatokban.

4.7. Testi és lelki egészségre nevelés

A foglalkozásnak az a célja, hogy felkészítse a kollégistákat az egészséges életmód, életvitel tudatos gyakorlására, az ezekhez szükséges ismeretek megszerzésére, hozzásegítse őket az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra,

hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

A diákokat segíteni kell abban, hogy elkerüljék az egészséget, biztonságot veszélyeztető helyzeteket. Megfelelő ismereteket kell közvetíteni ahhoz, hogy elutasíthassák a szenvedélybetegséghez, a káros függőséghez vezető szokásokat. Ezt a prevenciós munkát kollégiumunkban csoportfoglalkozások és egészségnapok keretében valósítjuk meg. Hiszünk abban, hogy a nevelőmunka eredményeképpen kialakul a kollégisták mozgáshoz, sportoláshoz, önmagukhoz és a külvilághoz való pozitív viszonya is, amely pedig a szabadidős- és sporttevékenységekben való aktív részvételre serkenti őket, és elérhetővé válik számukra a testi-lelki harmónia, külső-belső egyensúly.

Fejlesztési célok:

- ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket,
- tudjon a balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről,
- legyen tisztában a kollégista a helyes táplálkozási szokásokkal
- készüljön tudatosan az örömteli párkapcsolatra, a családi életre,
- legyen képes egészséges gondolkodásra, pozitív érzelmek befogadására,
- ismerjen meg stresszoldó technikákat, és hatékony konfliktuskezelési módszereket,
- legyen képes munka- és szabadidejét tudatosan szervezni, ezeket a leghatékonyabban kihasználni,
- legyen képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására alakuljon ki az igénye a rendszeres testmozgás, testkultúra iránt.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Egészséges és biztonságos élet	Egészségmegőrző szokások kialakítása (helyes táplálkozás, életvezetés, szabadidő hasznos eltöltése).
Veszélyeztető tényezők	Alkohol, drog, dohányzás: a helyzetfelismerésre és a döntésre való képesség kialakítása (prevenció).
Stressz- és konfliktuskezelés	Stressz- és konfliktuskezelő technikák.

Egészséges gondolkodás és egészséges érzelmek (optimizmus, öröm, boldogság)	Pozitív gondolkodás, önelemzés, öntudatosság fejlesztése.
A sport szerepe az egészséges személyiségfejlődésben	A különböző sportformák gyakorlásának a személyiségben meglévő feltételei, a gyakorlás képességbeli eredményei.

4.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A foglalkozások célja, hogy felkészítse a kollégistákat az önkéntes feladatvállalásra, az önzetlen segítségnyújtásra, a nagyobb közösség életében való tevékeny részvételre. A tanulók konkrét élethelyzetekben, tapasztalati úton keresztül ismerkedjenek meg hátrányos helyzetben lévő, és /vagy fogyatékkal élő emberekkel, a közvetlen környezetükkel, legyenek képesek meglátni a segítségnyújtás lehetőségét.

A diákokat segíteni kell abban, hogy vegyenek részt közösségi munkákban, próbálják ki magukat vezetői pozíciókban, sajátítsanak el közösségi szokásokat. A foglalkozások során a kollégista megismeri, hogy mely területeken tervezhet önkéntes munkát, ennek alapján választhat a képességeinek és érdeklődésének megfelelő helyszínt.

A hatékony együttműködés, problémamegoldás pozitív változást vált ki a diákok személyiségfejlődésében. Megfelelő pályaválasztást segít elő és nagyobb esélyt biztosít a munkaerőpiacon való boldogulásban.

Fejlesztési célok:

- ismerkedjen az empátikus attitűd lélektani hátterével, az „önmagam” és a másik ember iránti felelősség fogalmának definiálása, tudatosítása mentén,
- váljon képessé a saját és a másik ember érzéseinek, gondolatainak felismerésére,
- legyen nyitott embertársaival szemben,
- tudatosuljon az egymásra figyelés fontosságára,
- legyen képes a segítő magatartásra, az önkéntességre,
- erősödjön személyes hatékonysága,

- legyen képes kritikai gondolkodásra,
- tisztelje és fogadja el embertársait, függetlenül azok anyagi és kulturális háttérétől,
- legyen képes a kihívások és a problémák kreatív és innovatív megoldására,
- legyen képes saját életének kézben tartására, önmaga és mások iránti felelősségvállalásra,
- személyes példán keresztül inspiráljon másokat hasznos tevékenységre,
- vállaljon szerepet a közösségi projektek kidolgozásában és lebonyolításában,
- tartsa be a közösen elfogadott szabályokat,
- legyen képes csapatmunkára, kompromisszumkötésre,
- rendelkezzen megfelelő önismerettel, szociális érzékenységgel.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Egyéni szociális értékrend kialakulása	Hátrányos helyzet, fogyatékos fogalma. Elfogadás, bizalom, tolerancia. Szolidaritás, nyitottság. Segítségkérés, elfogadás, visszautasítás.
A segítségnyújtás és felelősségvállalás lélektani háttere	Empátia, önbizalom. Kreativitás, rugalmasság az emberi társas helyzetekben. Kritikai gondolkodás. Törődés, tekintet másokra. Felelősségvállalás. Önmagunk és mások elfogadása.
Önkéntes feladatvállalás	Együttműködés, vezetés, önállóság. Problémák felvetése, felismerése. Magánérdek, csoportérdek, közérdek. Hitelesség. Önkéntes feladatvállalás másokért. Csapatmunka, egymásra figyelés.

4. 9. A fenntarthatóságért és környezettudatosságért felelős magatartás kialakulásának segítése

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint a környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható fejlődés fontosságának a felismerésére, a környezettel kapcsolatos harmonikus életvezetésre.

Nevelő munkánk során képessé kell tenni a kollégistákat a környezetet terhelő tevékenységek felismerésére, ezek csökkentésére, a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére,

lehetőség szerinti megoldására. Ehhez ökológiai alapokon nyugvó, tényszerű és alkalmazható ismeretekre van szükség. Ösztönözni kell a kollégistákat a környezet védelmére, arra, hogy tartózkodjanak környezetük káros terhelésétől, utasítsák el mindazt, ami környezetünk állapotát rontja. Egyértelművé kell tenni, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket, életünk kilátásait, minőségét. Törekedni kell a kollégista pozitív jövőképek kialakítására.

A kollégium elősegíti a tanulók fenntarthatóságért és a környezetért felelős szemléletének, magatartásának kialakulását, melyet a környezettel való harmonikus együttélés megteremtésére való törekvés jellemez, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását, és fenntartható fejlődést. **A nevelő munkát és személyes példamutatást segítő kollégiumunk minden szintjén szelektív hulladékgyűjtők állnak a tanulók rendelkezésére.**

Fejlesztési célok:

- váljék a kollégista érzékeny környezete állapota iránt,
- ismerje fel a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket,
- legyen képes tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét és azt a mindennapjaiban is alkalmazza,
- részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat,
- legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára,
- legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett,
- váljék erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése, utasítsa el a szándékos környezetrombolást,
- készüljön fel a környezeti problémákkal összefüggő konfliktusok kezelésére,
- tekintse kötelességének a környezet védelmét.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Környezetünk állapota	Környezetünk változása, túlnépesedés, környezetszennyezés, erőforrás gazdálkodás. Hogyan változott a település? Milyen előnyök és hátrányok származtak a környezeti változásokból? Hogyan változik környezetünk élővilága? Hogyan változott életünk minősége? Javulás és romlás

	<p>mérlege. A Föld, mint globális rendszer, a globalitás folyamatai. Környezetvédelem, a Bioszféra megóvása. Mit tehet az egyén? Természetvédelem, hazai természeti értékeink, természeti és tárgyi környezet értékeinek megóvása. Ismerkedés nemzeti parkjaink, a magyar világörökség és a település értékeivel. Fenntartható fejlődés, ökológiai lábnyom. Fenntarthatóság, takarékoság, tudatosság, a megújulás képességének lehetősége szerint.</p>
Közös felelősségünk	<p>Azé a felelősség, aki dönt? Tudatosítani kell, hogy mindenkinek a maga közösségében kell megtennie az első lépéseket, vállalnia döntése következményeit. A tanuló felelősségvállalása a kollégium környezetének állapotáért. Környezettudatos vásárlás, fogyasztás gyakorlása. A termékek életútjának követése. Lehetőség és cselekvés. Mit tehetnék, és mit teszek? Mi befolyásolja döntésemet? Hogyan tervezem saját jövőmet? Kapcsolat építése a kollégium döntéshozóival, környezetvédő szervezetekkel, mozgalmakkal. Környezettel kapcsolatos jogok és kötelességek.</p>

4.10 Pályaorientáció

„A pályaorientáció egy olyan folyamat, amely a tanuló egyéni igényeinek figyelembevételével segíti a megfelelő pálya, szakma kiválasztását a lehető legszélesebb információnyújtás révén.” (Szilágyi)

Az utóbbi évtizedekben végbemenő társadalmi, gazdasági, munkaerőpiaci változások hatására bizonyos szakmák eltűntek és helyettük újak jöttek létre. Az új foglalkozások egyben új követelményeket is támasztottak, amelyeknek egyik oka a technikai fejlődés volt. Ez sürgette még inkább a pályaválasztással kapcsolatos segítséget, a pályaorientációt. A pályaorientáció ismeretanyag egy új filozófiát közvetít a fiatalok számára, amely révén lehetővé válhat az életpálya-szemlélet elsajátítása, a személyes élet perspektíva megtervezése iránti igény felkeltése, valamint az önismereten és a pályaismereten alapuló pályaválasztási döntés előkészítésének fontossága.

Pályaorientáció fogalma alatt a pálya-munka világában való folyamatos tájékozódási igény kialakítása értendő, egy olyan tanulási folyamat, ahol a fiatalok elfogadják, hogy a körülöttük lévő világgazdaság jellemzői és a választható munkák tartalma változik, és felismerik, hogy

sikeres életpályájuk nagy részben azon múlik, hogy önismeretük révén hogyan képesek ezekben a változásokban eligazodni. Ezt a felismerést az iskolai évek alatt védett környezetben begyakorolják a *pályaorientációs csoportfoglalkozásokon* és a későbbiekben ezt önállóan alkalmazni is tudják.

A legfontosabb tényező, hogy egy folyamatról van szó, mely egyfajta támogatás a fiatalok döntéshozatalában, ismerkedés önmagukkal és a társadalmi környezettel, vagyis képet kapnak személyiségjellemzőikről és lehetőségeikről, a legfontosabb pedig, hogy megtanulnak célok mentén gondolkodni, pályát tervezni.

A pályaorientáció általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése, a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának - a tanulók életkorának és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve önismeretüket és pályaismereteiket. A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során lehet eredményes és csak akkor, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

A tudatos pályaválasztást segíti elő a pályaorientációs tevékenység, amely a kollégiumi nevelőmunka része kell, hogy legyen. A pályaorientáció folyamatos foglalkozást jelent a tanulókkal személyi igényeik, esélyeik alapján. Ebben az alapvető értékrendben felkészíthetők a tanulók a sikeres pályaválasztásra.

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra,

hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 5-8. évfolyam

- tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja,
- tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, ergonómiai elvárásait, jellemzőit.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit,
- legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit,
- tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban,
- legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat,
- tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust,
- tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek,
- rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Fejlesztési célok és követelmények 5-8. évfolyamon és 9-14. évfolyamon

Pályaorientáció és a munka világa

- A személyes életből vett tevékenységek, feladatok azonosítása, célok, eszközök, módszerek.
- A társas környezetben élők tevékenységei, feladatai, munkája, munkahelyük jellemzői.
- A személyes pályatervnek, elképzeléseknek, szükségleteknek megfelelő információszerzés.
- Egyszerű munkatevékenységek szakmák megismerése játékos tevékenységek révén.
- A különböző szakmák, munkák, munkahelyzetek modellezése, a különböző foglalkoztatási, munkán alapuló megélhetési formák elemzése, társadalmi szerepének megismerése.
- A pályalehetőségek mérlegelése és reális továbbtanulási lehetőségek.

- A környezetben megismerhető munkatevékenységek, szakmák jellemzőinek, kapcsolódásainak, az együttműködésüknek, a munkát végző személyek szerepének elemzése.
- Saját törekvések, személyes vélemény megfogalmazása az egyes szakmákról, munkatevékenységekről.
- A saját életpálya-lehetőségek megítélése az eltérő környezeti, társadalmi és egyéni adottságok és szükségletek alapján.
- A megélhetést biztosító munkára való alkalmasság, képesség nélkülözhetetlen összetevői (a szaktudás, a tanulás, a munkakultúrát alkotó személyiségjegyek), tudatosítása.
- A saját törekvések, karriercélok megfogalmazása, értékelése, a munka, a hivatás, a magánélet egyensúlya.
- Az egész életen át tartó tanulás, a szaktudás, a műveltség, a munkakultúra fontossága, az életben boldogulást szolgáló személyiségjegyek.
- A munka és az aktivitás iránti elkötelezettség, a munka társadalmi hasznossága, megbecsültsége és a jövedelem együttes mérlegelése.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Tevékenységek és szakmák jellemzői	Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.
Különféle életpályák bemutatása	Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiség-jellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. Mutassuk be, milyen életpályák választhatóak, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.
A munka világa és jellemzői	Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit.
Továbbtanulási lehetőségek	Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – teljes képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.

	Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.
Pályaválasztás, pályamódosítás	Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést. Ismertesük a „Lifelong Learning”, az egész életen át tartó tanulás programját, jelentőségét, hasznát

4.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 7-8. évfolyamon

- ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit,
- háztartási eszközök ésszerű használatának tudatosítása a kollégiumban és otthonunkban,
- legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal,
- tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyamon

- ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait,
- tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit,
- tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit,
- tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze,

- felelős gazdasági szerepvállalás elsajátítása a munka és üzleti élet területén,
- legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A gazdaság működésének alapjai	A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. Példákon keresztül ismertetés: milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.
A családi gazdálkodás	A kiadások tervezése (közüzemi, lakhatási költségek, ételmisszer, egyéb szükségletek). Vásárlási szokások. (pazarlás, takarékoskodás). A szükséglet és a kínálat megbeszélése. Költségvetés készítése.
Munka, fogyasztás és gazdálkodás	Munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseinek bemutatása.
Pénzkezelés technikai	Banki műveleteket ismertetése és elsajátítása (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás stb.). A pénz kialakulásának folyamata, történelmi szerepe.
Vállalkozás és kockázat	Egy vállalkozás lényegének ismertetése, alapvető formái és a működési módjai. A kockázatelemzés, a kockázatvállalás jelentése, jelentősége, és veszélyei.

4. 12. Médiatudatosságra nevelés

Médiával telített társadalomban élünk, ahol mindennapjaink részeként médiatermékek széles skálájával kerülünk kapcsolatba. Találkozunk sajtótermékekkel, televíziós műsorokkal, reklámokkal. Ezek a médiaszövegek nem ismeretlenek számunkra, jelentésük többnyire magától értetődő, természetes. Ezeknek a szövegeknek a jelentése azonban társadalmi

konstrukció, amit meg kell tanulnunk elolvasni, valamint bizonyos társadalmi és kulturális kódok segítségével értelmezni.

A médiatudatosságra való nevelés az információ forrásának és jellegének beazonosítása révén lehetővé teszi a befogadandó információk tudatos értékelését, hogy a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak tanulóink.

Felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára oly módon, hogy a médiumok által befolyásolt minden napi életet értelmesebbé és tudatosabbá tegye.

A médiatudatosságra való nevelés folyamán a diákok megismerkedhetnek a média működésével, annak jótékony és káros hatásmechanizmusával, a média és a társadalom kapcsolatrendszerével, a valóságos és virtuális érintkezési formákkal és azok módjaival, továbbá a média jogi és etikai jelentőségével.

A médiatudatosság: olyan készségeket, ismereteket és értelmezési képességeket jelent, amelyek alapján a fogyasztók hatékonyan tudják használni a médiát, a média működésének ismeretét, a médiaüzenetek helyes és kritikus értelmezését (felismerni a műsorok befolyásoló tényezőit), technológiai ismereteket, a hozzáférés lehetőségét és a médiaüzenetek létrehozásának képességét jelenti. A tudatos választás, szelektivitás jelenti a választást a médiumok között, választást a kulturális beszédmódok között, választást a műfaji vagy szerzői beszédmódok között, választást a műfajok és műsortípusok között, választást a saját (európai és nemzeti hagyományú) illetve más kultúrában keletkezett szöveg között, régi és kortárs szövegek között, vagy a szubkultúrákba tartozó szövegek között.

Ebből következően, ha megismertetjük a tanulókkal a média lényegét, működését, a médiaüzenetek formáit, azok értelmezését, megtanítjuk a helyes működtetést és magunk is képesek leszünk médiaüzeneteket létrehozni, akkor megtesszük a legfontosabb lépéseket a médiaértéshez vezető úton. A médiatudatosság az oktatással a kollégiumokban is (elméleti és gyakorlati) fejleszthető.

Fejlesztési célok:

- tudja helyesen értékelni a médiatartalmakat,
- ismerje meg a reklám funkcióját, annak hasznos és káros vetületeit,

- nyerjen betekintést a számítógép és az online média nyújtotta lehetőségekbe, hogy azt a saját hasznára tudja fordítani,
- fejlessze kritikai viszonyulását a médiatartalmak kiválasztásában,
- tudjon különbséget tenni az online kommunikáció előnyei és potenciális hátrányai között,
- tájékozódjon a reklámok negatív hatásairól,
- nyerjen betekintést a média és internet használat etikai szabályaiba, ismerje meg az ehhez kapcsolódó fontosabb jogszabályokat,
- Tudatosuljon a tanulóknál az adatbiztonsággal, függőséggel kapcsolatos veszélyek ismerete (internet, játékok...),
- a közvetlen tapasztalat és a technikai reprodukciók virtuális világának, megkülönböztetése,
- az értékordozó audiovizuális művek, különösen az európai és a magyar filmművészet,
- alkotásainak megismerése, a hazai audiovizuális kulturális örökség védelme.

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A média társadalmi szerepe	A tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. Az alapvető médiaműveltség megszerzése. Önálló tájékozódási, és értékelési képesség elsajátítása. Azonos események eltérő médiareprezentációinak összevetése és értékelési képessége. A média társadalmi szerepének megismerése.
A reklám és a fogyasztás összefüggése	Kritikai médiatudatosság fejlesztése. A média ártalmas hatásainak felismerése. A média működésének és hatásmechanizmusának, főbb törvényszerűségeinek ismertetése. Átélt, elképzelt vagy hallott médiaesemények megtervezése, A média hatásai a társadalomra.
A médiatartalmak és a valóság kapcsolata	Kritikai gondolkodás fejlesztése. A szelektivitás képességének gyakorlása. Vita a média használatával kapcsolatos megfigyelések alapján. Konkrét példák felsorolása, érvek-ellenérvek felhozása, és megtárgyalása. A valóság és a fikciók közötti különbségek keresése, felismerése.

Az internethasználat szabályai, helyes etikai magatartás és felelősség	A nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjai. A közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának, szabályainak megismerése. Különféle ismeretek hozzájutásának módjainak gyakorlása az internetes keresők segítségével.
A számítógép, az internetfüggőség veszélyei	Hatékony módon és megfelelő mértékben használja a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket. Az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek elsajátítása. Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása.

A kötelezően biztosítandó foglalkozások köre (15óra/hét/kollégista)

Kollégiumunkban a kötelezően biztosítandó foglalkozások óraszámai a következőképpen alakulnak:

a, Felkészítő foglalkozások köre

- a **tanulásra fordított idő** kötelezően **12 óra/hét**, amely nevelői elbírálás alapján tanulószobán vagy saját szobában eltöltendő idő
- egyéb **felkészítő foglalkozás 1 óra/hét** (tehetséggondozás, hátránykompenzáció, tanári segítség a tanulási folyamatban, korrepetálások)
- **csoportfoglalkozás 1 óra/hét** (60 %-a tematikus, a többi általános, kollégiumi élettel kapcsolatos)

Kötelező csoportfoglalkozások (és az azokon bevezetendő témakörök)

TÉMAKÖR	1-8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafiasság	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

Forrás: *Kollégiumi nevelés országos alapprogramja*

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel (a 12-13-14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező tanulócsoport-vezetői foglalkozással tervezünk. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat - részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő diákok kollégiumi foglalkozásainak alapját jelentik, amelyek ezekben a képzésekben résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumoknak szakmai ajánlást jelentenek.

BEKK SPEC

Érettségi utáni képzésben résztvevő kollégistáink számára a 2016-2017-es tanévtől bevezettük speciális programunkat.

Az ajánlasként meghirdetésre kerülő program célja az egyéni felelősségvállalásra, az önálló életvitelre, a nyugodt családi életre, a sikeres életpályára, az egyéni karrierútra való felkészítés. További cél a szociális kompetenciák közösséget érintő területeinek fejlesztése, erősítése, illetve a folyamatos önművelési vágy generálása, az élethosszig tartó tanulás tudatosítása.

A nevelőtestület innovatív pedagógiai tevékenységének újabb projektuma az érintett korcsoport életvezetését célozza, azáltal, hogy - a részben rögzített, illetve a tanévenként más-más tartalommal kiegészülő tematika -, a felnőtt létre való felkészítés, a mindennapi élet kérdései és a létezés szeretete témakörök köré épül.

A keret-foglalkozástervek kapcsolódnak a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában rögzítésre került fejlesztési követelményekhez, a fakultatív foglalkozások igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, szükségleteihez. A foglalkozások tartalma hozzájárul a fiatal-felnőttkorban lévő kollégistáink személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez. Egy-egy téma, azok tartalma több tematikus-témakörhöz is kapcsolódik, ugyanígy az alkalmazott módszereket, munkaformákat illetően.

Programunk rugalmas, tanáraink az adott csoport egyedi igényeihez is igyekeznek alkalmazkodni, a tanulói önvezéreltség biztosítása céljából -, a foglalkozásvezető felelőssége mellett. A projektum, további egyéni kezdeményezésekkel, új témákkal bővül. A 2022-2023-as tanévtől kiterjesztjük a programot a 11. évfolyamtól felfelé. Cél: 3 éven belül minden évfolyamra kiterjeszteni, mivel már évek óta jelentkezett diákjaink körében az erre vonatkozó igény.

Tanévenként sor kerül a tapasztalatok összegzésére. Ennek során számítunk a programban résztvevő tanulók véleményére is.

Tantárgyakhoz kötődő kollégiumi foglalkozásaink

Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Biológia, Földrajz, Matematika, Angol nyelv, Német nyelv korrepetálás, érettségire és nyelvvizsgára való felkészítés

Tanulószoza (egyéni nevelői elbírálás szerint)

b, Speciális ismereteket adó foglalkozások

- **Szabadidős foglalkozások, amelyek a szabadidő helyes eltöltését hivatottak segíteni (meghirdetése június, indítása október első hete)**

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: a kollégium által biztosított **1 óra/hét**. A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező:

Kézműves szakkör, Klasszikus zenekör, Matematika szakkör, Irodalmi kör, Történelmi szakkör, Filmklub

- **A napi rendszeres testmozgást biztosító foglalkozások (4óra/hét)**

Női kondicionáló torna, Női – férfi kondicionáló foglalkozások a „konditeremben”,
Ping-pong - igény esetén minden nap elérhető és biztosított.

- **Egyéni törődést biztosító foglalkozások (5 óra/hét)**

Napi rendszerességgel egyénenként és szobaközösségben folytatott konzultációban valósul meg.

5. A sajátos nevelési igényű diákok segítése

A BEKK pedagógusai minden sajátos nevelési igényű diákot felkészít az együttélésre, egymás előítéletektől mentes elfogadására. Emellett figyelembe veszi a sajátos nevelési igényből fakadó speciális igényeket. Ezek alapján a vezetőség törekszik arra, hogy az intézményt fizikailag megfelelő élettérre alakítsa mindenki számára, vagyis rendelkezzen azokkal az úgynevezett életvitelt megkönnyítő eszközökkel, melyek a speciális igénnyel élő diákok számára elengedhetetlenek. Minden kollégista tanulását segítjük és támogatjuk, ennek megfelelő eszközei a nyugodt környezetet biztosító szilencium és tanulószobák, a jól felszerelt könyvtár és számítógépterem.

Hosszabb távú célunk a teljes integráció összes feltételének megteremtését követően az élet minden területére kiterjedő együttélés megvalósítása a kollégiumban élő érzékszervi fogyatékkal élő és ép érzékszervekkel rendelkező diákok között. Az integráció célja felkészíteni a diákokat a többségi társadalomba való beilleszkedésre, az ép érzékszervvel rendelkezők szemléletét fejleszteni azáltal, hogy toleranciára nevel, ismereteket biztosít, és megtanítja a

segítségnyújtás formáit. Különösen fontos az integráció a kommunikációs készségek fejlesztése érdekében, ahogyan erről később még lesz szó.

Az integrációnak több fajtája valósul meg kollégiumunkban. Lokális integrációnak nevezzük azt a folyamatot, amelynek során az érzékszervi fogyatékossgal élők csupán a közös élő- vagy tanulási hely köti össze, egy helyen, egymás mellett, de nem egymással élnek. A szociális integrációt a szabadidős tevékenységek közös megvalósulása jellemzi. Végül a „teljes”, vagyis funkcionális integráció az élet minden területére kiterjedő együttélést jelenti.

Intézményünkben megvalósuló integráció a lokális és szociális keveréke. A lokális integráció alapja, hogy nem külön szinteken vannak a diákok elhelyezve, hanem azonos emeleteken. Ezt biztosítják a különböző életvitelt segítő – legkisebb épületünk néhány szobájában kialakított - eszközök, a fényjelzők (melyek a szilencium kezdetét és végét jelzik, illetve vészjelzőként funkcionálnak), illetve a tévészobában felszerelt indukciós hurok (mely a hanghullámot mágnesessé alakítják, ezáltal a háttérzajt kiszűrve erősítik fel a televízió hangját).

A szobákban azonban nincsenek szándékosan keverve a lakók, főként a diákok kérésére, egyrészt a kommunikációs nehézségek kiküszöbölése érdekében, hogy este és reggel fáradtan ne kelljen nagyobb erőfeszítést igénylő társalgásokat folytatniuk, másrészt érzékenységük miatt. Ennek ellenére egyéni jelzések alapján, pedagógiai megfontolást követően, előfordulnak vegyesen kialakított szobák is. Általában nem tanulnak együtt a többiekkel a szilencium alatt sem. Ugyanakkor közös étkezőbe járnak, az egymás mellett – egy udvaron - fekvő kollégium és iskolák éttermébe, és a közösségi rendezvényeken szívesen szerepelnek és működnek együtt mindannyian.

A kollégiumban megvalósuló integráció szociális szintjének alapját a közös programok képezik, mint például a közgyűlés, a diákönkormányzat és a szakkörök, illetve a közös alkalmi programok, így a közös kirándulás, a Kollégiumi-napok rendezvényei és az ünnepélyek, tanulmányi- és sportversenyek.

A diáknak és kollégáknak is segítségre van szükségük az elfogadáshoz, ehhez információt kell biztosítani számukra. A szóbeli kommunikáció alapjaiban különbözik, erre is külön fel kell hívni a figyelmet, hogy tudniillik ne beszéljenek az érzékszervi fogyatékos, pl.a siket diákok

háta mögött, nézzenek rájuk, sőt ha szükség van rá, érintéssel hívják fel magukra a figyelmet stb.

A **beszéd fogyatékos** diákok készségei és támogatási szükségletei nagymértékben eltérhetnek. Elsősorban a kommunikáció terén igényelhetnek segítséget. A nevelőmunkában a pedagógusoknak törekedniük kell a könnyen érthető fogalmazás alapelveinek betartására. A diákok maradványtüneteinek kezelését a szakszolgálat vagy az iskola logopédusa végzi, de a kollégiumi tanulás segítésében szükség lehet felolvasásra, lényegkiemelésre, szómagyarázatokra, vizuális megsegítésre, akár a tananyag közös feldolgozására is.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók közül a kollégiumunkba jellemzően a magatartászavart, hiperaktivitást, figyelemzavart és súlyosabb tanulási zavart mutató diákok kerülnek. A sajátos nevelési igényű diákok mellett azonban nagyszámban megfordulnak intézményünkben beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő tanulók is. Pedagógiai segítséget jellemzően a házirend és egyéb szabályok betartásával kapcsolatban, illetve a tanulásban és az önálló tanulás és életvitel szervezése (gyógyszerbevétel, reggeli felkelés, tanszerek összekészítése stb.) igényelnek. A foglalkozások szervezésekor törekedni kell a multimodalitásra, a zavaró tényezők kiiktatására, akár a diáklétszám csökkentése árán is.

A tanulásban akadályozott diákok esetében az értelmi sérülés elsősorban a tanulmányokban okoz nehézséget. Jellemzően speciális iskolába járnak, ahol a kötelező tananyag mennyisége csökkentett. Ennek elsajátításához azonban mégis szükség lehet tanári segítségre. A szaktárgyi korrepetálás esetén szükséges figyelembe venni az értelmi képességek csökkenését, mely nemcsak az adatok memorizálását érinti, de az összefüggések meglátását, a következtetések levonását, sőt, még az általánosítás is nehezített lehet. A tanulás mellett a viselkedés és a kommunikáció is érintett, érdemes a könnyen érthetőség elveit figyelembe venni. Gyakran infantilisabb képet mutatnak ezek a diákok, amire a pedagógusokat, a csoport- és a szobatársakat is fel kell készíteni, hiszen a tanulásban akadályozott tanulók jellemzően egy-egy ép szobába integrálhatóak. Az adott diák képességstruktúráját figyelembe kell venni a foglalkozások szervezésekor (akár csoportfoglalkozás, akár a BEKK Spec, vagy témahét stb. esetén) is.

Hallássérült, azaz nagyothalló, siket és siketvak diákok esetén a kommunikációs nehézségek a fogyatékoság velejárói. Formailag és tartalmilag is más a beszédük, szókincsük alacsony,

nyelvtani szempontból is nehézségeik lehetnek. Gondolkodásmódjuk ikonikusabb, praktikusabb, vizuálisabb, mint halló társaiké. Emiatt a hallássérült tanulók többségének speciális segítségre van szükségük. Intézményünk biztosítja a szaktanári korrepetálás mellett a gyógypedagógiai fejlesztési lehetőséget, mely kitér az önálló tanulás, a (szak)szókincsbővítés, a szövegfeldolgozás, lényegkiemelés és a fogalmazás kérdésére is. Az irodalom tanulásában külön nehézséget jelent a kötelező irodalom feldolgozása, ebben segítséget jelent, hogy sok kötelező olvasmányból készült filmet feliratoztattott az intézmény, illetve könyvtárunkban több kötetnyi rövidített kiadás áll a tanulók rendelkezésére (például: 100 híres regény). A tanulásban további segítséget jelent a kollégium számítógépparkja és a wifihozzáférés is. A kollégiumba való beilleszkedést segíti, hogy több kolléga ismeri legalább kommunikációs szinten a magyar jelnyelvet, és a pedagógusok többsége tisztában van a kommunikációs alapelvekkel (tisztaszájról olvasási kép biztosítása, gesztusok használata, írásbeli kommunikáció, filmek felirattal vetítése stb.).

Látássérült, azaz gyengénlátó, aliglátó vagy vak diákok esetén a tanulás mellett a tájékozódás és önkiszolgálás igényelhet külön segítséget. Az akadálymentes közlekedéshez az útvonalak és a világítás biztosítása szükséges, amire külön kell figyelni a kollégiumi rendezvények esetén. A biztonságos élettér kialakítása érdekében általában a látássérült diákok nem laknak egy szobában látókkal. A tanulás támogatása, a tehetséggondozás és korrepetálás esetén figyelembe kell venni az adott diák látásmaradványának mértékét. Szükség esetén biztosítjuk a felolvasást, nagyítást stb., külső programok esetén az útvonal biztonságos megismerését, vagy akár a látóvezetést is.

A szilencium alatt a korrepetálás esetükben másra irányul, mint a többi középiskolás esetében. A hallássérült diákok nyelvi hátrányuk miatt nem minden esetben tudnak önállóan tanulni, hiszen a tankönyv szövegének megértése nehézségbe ütközik sokuknál, még abban az esetben is, ha a diák a szavakat érti, a szövegösszefüggést is nagyjából átlátja, a mondat szerkezetek bonyolultsága viszont nem mindig teszi lehetővé a szöveg megértését.

A kollégiumban minden diákunk tanulásmódszertan foglalkozásra jár, melynek célja a szókincsbővítés, verstanulás (a verbális memória fejlesztése érdekében), egyes tanulásmódszertani technikák elsajátítása (például skimming, gondolattérkép, táblázat értelmezése stb.), illetve a nyelvi kreativitás fejlesztése (nyelvi játékok). A sajátos nevelési igényű diákok külön csoportban vesznek részt a foglalkozásokon, s náluk a készségfejlesztés erősen nyelvi

fókuszú, így például hangsúlyozottan jelenik meg a szótárhasználat, szakszavak definiálása, definíciók értelmezése, helyesírás fejlesztése, (szak)szövegek egyszerűsítése, átfogalmazása, összefüggések értelmezése.

6. TÁMOP 3.1.4-08/1-2009-0019 pályázati program fenntartási időszakot követő adaptálása, BEKK-Spec Program

A Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium jogelődintézményében, korábbi telephelyünkön, a Gárdonyi Géza Kollégiumban, a 2009-2010-es tanévben - több, kötelezően megvalósítandó implementációs tevékenység által - a budapesti kollégiumok között egyedülálló - készség- és képességfejlesztő program került bevezetésre a TÁMOP-3.1.4-08/1 - 2009-0019 projekt révén, két (14-16 és 15-18) korcsoportot érintve. A 9. és 10. évfolyamon bevezetésre került foglalkozások folyamán a tanulói kompetenciák fejlesztése kerül a középpontba. A fejlesztési területek a tanulás életén át megalapozását szolgáló képességekhez igazodtak: elsősorban a szociális és társas kompetenciák, valamint a szövegértés-szövegalkotás és a kommunikációs képességek fejlesztését célozták. A *Kompetencia alapú oktatás elterjesztése, módszertani megújulás a Főváros oktatási intézményeiben* program által bevezetett új tartalmak, újszerű módszerek és eljárások, csoportos tevékenységek, a saját innovációként kidolgozott moduláris programok alkalmazása és kiterjesztése amellelt, hogy nevelő és oktatómunkánk megújítását eredményezték, kollégiumunk inkluzív pedagógiai környezetének megteremtését segítették. A program a 2014-2015-os tanévvel befejeződött. Az 5 éves fenntartás elsődleges feladata olyan tanulásszervezési eljárások, módszerek megjelenítése és további alkalmazása volt, amely elősegítette a kompetenciaalapú oktatás elterjedését, az integrált nevelés céljainak megvalósulását valamennyi tanulónk, különösen a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének javítása érdekében. Hangsúlyos feladatunknak tartjuk az eredményesen bevezetett kompetencia alapú nevelés és oktatás módszertanának, eszközeinek alkalmazását. Az új tanulásszervezési eljárásoknak és módszereknek (kooperatív technikák, adaptivitás, vita, projekt, IKT eszközök alkalmazása) nyilvánvaló módon meg kell jelenniük a KNOAP által kötelezően előírt tematikus évfolyam-foglalkozásokon, ugyanígy a fejlesztő foglalkozásokon, valamint a tanévenként tartandó témahét rendezvényünkön. A program hosszú távú segítséget nyújt az intézménynek, hiszen alapját képezi a BEKK-Spec programunknak. Ez a program az idősebb korosztály számára nyújt olyan ismereteket, melyek a KNOAP által számukra előírt tartalmakat közvetítik.

Elsősorban azért kedvelt ez a fajta adaptáció, mert lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy a témakörök megajánlott témái közül kiválasszák, eldöntsék, mely foglalkozásokon kívánnak részt venni a témakörönként megadott számukra előírt óraszámban.

7. A kollégiumi nevelőmunka eredményességének értékelése

Valamennyi fővárosi fenntartású köznevelési intézmény feladata a partneri elégedettség növelése. Ezzel kapcsolatosan feladata az elvárások, az elégedettség és az elégedetlenség mérése és értékelése. Minden intézmény feladata az önértékelésen alapuló minőségfejlesztési rendszer kialakítása és működtetése.

A Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium nevelőtestülete arra törekszik, hogy tevékenységével biztosítsa kollégistái számára a sokoldalú képességfejlesztést. A nevelőtestület és intézményvezetés pedig vállalja, hogy a partnerek igényeinek és véleményének figyelembevételével alakítja a nevelő munkát. Ennek érdekében igyekszünk lehetőségeinkhez mérten a nevelőtestület tudását korszerűsíteni, pedagógiai módszereiket újítani, gazdagítani, növeljük a tanulók egyéni képességeinek felmérésére szolgáló módszerek, eszközök számát, a vezetés igyekszik tudatosítani a tantestület minden tagjában a minőség iránti elkötelezettséget, a partnerek, munkatársak véleményét folyamatosan figyelembe veszi.

A minőségi munka tökéletesítése érdekében intézményünk a következő **hosszú távú célokat** tűzte ki:

- szeretnénk elérni a jelentkezők számának növekedését (túljelentkezést – a legkisebb épületünkben ez az elvárás már több éve folyamatosan teljesül)
- a bukások száma a felzárkóztatás folyamata által nagymértékben csökkenjen
- több kollégiumi rendezvényen, versenyen, szakkörön biztosítani a szabadidő értelmes eltöltését
- tisztább kollégiumi környezet kialakítását új ellenőrző módszerek bevezetése által
- pedagógusaink akkreditált továbbképzéseken való indítását
- a partneri elégedettség növelését (legalább 70 %)
- a minőségirányítási rendszer ismertségének, elfogadottságának növelését
- a szakmát szerzett, vagy tovább tanult kollégisták pályakövetének hatékonyabb figyelemmel kísérését

- az idegen nyelvi képességek fejlesztését
- a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának maximális segítését.

Mindezek érdekében a kollégium fokozottan figyel a partnerekkel való rendszeres kapcsolattartásra, méri azok elégedettségét, és különös gondot fordít a jövőben az intézmény belső ellenőrzésére.

Az elégedettséget vizsgáljuk továbbra is a diákok körében (kérdőív segítségével évente több alkalommal), a szülők körében (évente kérdőív segítségével – több alkalommal), a pedagógusok körében (ugyancsak évente több alkalommal), és az egyéb munkatársak körében (évente).

Ellenőrizzük a jövőben:

- a Pedagógiai programot (kollégiumvezetés, évente)
- munkaterveket (intézményvezető, intézményvezető-helyettes tanév elején majd folyamatosan)
- a munkatervek alapján végzett munkát (kollégiumvezetés, folyamatosan)
- nagyobb rendezvényeket (kollégiumvezetés, aktualitása szerint)
- magatartás, szorgalom (csoportvezetők, félévenként)
- tanulmányi munkát (csoportvezetők, folyamatosan)
- pedagógusok nevelő munkája (intézményvezető, intézményvezető-helyettes, folyamatos)
- kollégiumi foglalkozásokat (kollégiumvezető, folyamatosan)
- rendszergazda, gyermekvédelmi felelős (intézményvezető, intézményvezető-helyettes, folyamatosan)
- DÖK munkája (intézményvezető, illetve helyettese, folyamatosan)
- lakószobák rendjét és tisztaságát (csoportnevelők naponta)
- felzárkóztatást, korrepetálást, tehetséggondozást (nevelők, csoportvezetők, évente januárban)
- Gyermek- és ifjúságvédelmet (intézményvezető, gyermekvédelmi felelős, félévente)
- a kollégium rendjét, házirendet (nevelők, naponta)
- tűzvédelmet (tűzvédelmi felelős, intézményvezető, évente legalább háromszor)
- számítógépeket, számítógépes rendszereket (rendszergazda, folyamatosan)

- berendezések, használati eszközöket (karbantartó, folyamatosan).

Az ellenőrző munka eredményeképp kollégiumunk intézményi önértékelést végez, melynek keretében feltárja a hibákat, majd korrigálja azokat, esetleg intézkedési tervet készít azok jövőbeni kiküszöbölése érdekében. A felmérések eredményeiből következtetést von le, majd a következtetések alapján célokat fogalmaz meg, feladatokat tűz ki. Az intézmény külső ellenőrzése a fenntartó ellenőrzési terve alapján valósul meg.

8. Összefoglalás

Egy közoktatási intézmény életében a legnagyobb és egyben az egyik legfontosabb horderejű stratégiai döntés a pedagógiai program elfogadása. Ez a program határozza meg az intézmény jövőképét, szakmai, tanügy-igazgatási, működtetési feladatait.

A programkészítés célja

- A pedagógiai program elkészítésének **célja** a Nemzeti köznevelésről szóló törvényben előírt követelmények szakmai teljesítése, az intézmény nevelésfilozófiai alapvetése, a nevelési-oktatási feladatok és folyamatok bemutatása.
- Célja továbbá, hogy programot adjon a koedukált intézmény szakmai fejlesztéséhez.

Kiinduló helyzet

- Intézményünk a volt fenntartó Budapest Főváros Közgyűlése 913/2012. (V. 30.) számú határozatával három kollégium (Gárdonyi Géza Kollégium, Kós Károly Kollégium, Varga Katalin Középiskolai Kollégium) 2012. augusztus 1. napján tanügy-igazgatási eljárásban jogutód intézményként jött létre.

Következtetések

- Az elkészített program koherenciát teremt a törvényi változások, az alapprogram, a társadalmi, gazdasági, oktatáspolitikai tendenciák között.
- A program eredményességét igazolja, hogy a tantestület az együttműködések és az egyértelmű következetes vezetés hatására proaktív kezdeményező és motivált megvalósítónak vált.

- A program az intézményben meglévő szervezeti és személyi, szellemi bázisra, infrastruktúrára épül és figyelembe veszi a hatékonyság- eredményesség- sikeresség szemléletét.

9. Záradék

A pedagógiai program tükrözi a vállalt nevelési célokat, megfeleltetve a dokumentumot a mindenkor hatályos törvény által előírt kötelezettségeinek.

A pedagógiai programot a kollégium nevelőtestületének bevonásával az igazgató készíti el, véleményezi a szakmai munkaközösség. A pedagógiai program a Fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, s annak változtatásáig hatályos.

A pedagógiai programot jóváhagyás után nyilvánosságra kell hozni, a szülők és tanulók részére hozzáférhetővé kell tenni.

9. 1. A Pedagógiai Program személyi és időbeli hatálya

A Pedagógiai Program a kollégium nevelő-oktató munkájában résztvevő minden dolgozójára és tanulója nézve kötelező érvényű, Fenntartói elfogadást követően lép hatályba.

A Pedagógiai Program nyilvános, egy példánya az intézményvezetőnél, egy-egy példánya az intézményvezető-helyettes(ek)nél tekinthető meg, illetve a BEKK honlapján is biztosítjuk a szakmai dokumentumok nyilvánosságát.

9. 2. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosításra kerül:

- valahányszor a törvény előírja,
- nevelőtestületi kezdeményezésre, amennyiben jelentősen módosulnak valamely nevelési területtel kapcsolatos elképzelések,

- az intézmény feladatellátását jelentősen módosító fenntartói döntések, vagy jogszabályokban bekövetkező változások alapján.

Budapest, 2024. március 20.

Virágh Krisztina
Virágh Krisztina
igazgató

A programot az intézmény nevelőtestülete 2024. év március hó 25. napján megtárgyalta és elfogadta.

Domina Wambert

hitelesítő nevelőtestületi tag

M. Kőrösi Gy. Péter

hitelesítő nevelőtestületi tag

A kollégiumban a jelen szabályzat elkészítésének időszakában szülői szervezet nem működik.

10. Mellékletek

1. sz. melléklet

ZÁRADÉK

a pedagógiai programban a fenntartóra háruló többletkötelezettségről

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) pontja alapján „A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a Fenntartó hagyja jóvá.”

A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A pedagógiai programban szereplő költségvetési támogatást igénylő feladatok megszervezése, végrehajtása előtt az intézmény köteles beszerezni a fenntartó engedélyét.

A többletkötelezettség mértékéről a fenntartó a hatályos költségvetésének figyelembevételével dönt.

Ezen záradék a hatályos pedagógiai program mellékletét képezi.

Budapest, 2024. március 20.

.....
Virágh Krisztina
igazgató

2. sz. melléklet

A Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium KNOAP Programja (megtalálható a Titkárságon, egész tanítási évben vezetik és adminisztrálják a nevelőtanár kollégák a foglalkozások időpontjait és a foglalkozásokon résztvevőket)

3. sz. Melléklet

A Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium 2024. március 20-án készült, a nevelőtestület által 2024. március 25-én megtárgyalt és elfogadott, a Fenntartó Közép – Pesti Tankerületi Központ által 2024. 05. 08. napján jóváhagyott pedagógiai programja az alábbi határozattal egészül ki.

1/2024 Határozat

A kollégiumban a 2024/2025-ös tanévtől pedagógiai asszisztensek is tagjai a nevelőtestületnek. Ügyeleti, éjszakai ügyeleti feladatokat látnak el. Munkájukat magas színvonalon végzik, a pedagógusok kéréseit is figyelembevéve. Feladataikat a munkaköri leírás tartalmazza.

Az 1/2024. számú határozatot a nevelőtestület²⁰ igen,⁰ nem és⁰ tartózkodás mellett 2024. 08. 28-án elfogadta.

.....

Virágh Krisztina
igazgató

.....

Takácsné Pinke Andrea
jegyzőkönyvvezető

.....

Dr. Csehóné Just Réka
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Lőrincz Norbert
hitelesítő nevelőtestületi tag

Ikt. sz: B1/24-24/1/2024

Nyilatkozat

Alulírott, Szeles Ildikó munkaközösség vezető, a Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium segítő munkaközösségének vezetője nyilatkozom, hogy a kollégium Pedagógiai programját a munkaközösség megismerte, az abban foglaltakkal egyetért.

Budapest, 2024. március 21.

Szeles Ildikó

munkaközösség vezető

Segítő munkaközösség

Ikt. sz: B/24-24/1/2024

Nyilatkozat

Alulírott, Dr. Csehóné J. Réka munkaközösség vezető, a Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium szakmai-nevelési munkaközösségének vezetője nyilatkozom, hogy a kollégium Pedagógiai programját a munkaközösség megismerte, az abban foglaltakkal egyetért.

Budapest, 2024. március 21.

Dr. Csehóné J. Réka

munkaközösség vezető

Szakmai – nevelési munkaközösség

A Budapesti Egyesített Középiskolai
Kollégium
Könyvtárának Pedagógiai Programja

Készítette: Vörös Katinka

2023.

1. A kollégiumi könyvtár szerepe

Jogsabályi háttér:

- A tanuló joga, hogy igénybe vegye a kollégiumi könyvtári szolgáltatásokat- **2011. évi CXC. törvény 46§(6) c)**
- A kollégiumi könyvtár a kollégium működéséhez, pedagógiai, program megvalósításához, a neveléshez, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszere szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.- **20/2012.rend.163.§ (1)**
- Alapfeladata:
 - a) a gyűjteményének folyamatos fejlesztése, feltárása, őrzése, gondozása és rendelkezésre bocsátása, tájékoztatás nyújtása a dokumentumokról és szolgáltatásokról,
 - b) az intézmény helyi pedagógiai programja szerinti könyvtári foglalkozások megtartása,
 - c) könyvtári dokumentumok egyéni és csoportos helyben használatának biztosítása, könyvtári dokumentumok kölcsönzése
- A kollégiumi könyvtár kiegészítő feladata az **NKT. 4§. 5. pontja** szerint:
 - a) egyéb foglalkozások tartása,
 - b) a nevelő munkához szükséges dokumentumok többszörözése,
 - c) számítógépes informatikai szolgáltatások biztosítása

2. Kollégiumi Könyvtár

- információs-kommunikációs központ
- forrásközpont
- tudástár
- tanulás-tanítás színtere

- közösségi tér

A kollégiumi könyvtár szerepe átlényegült, már nemcsak a hagyományos értelemben vett könyvtári szolgáltatásokat jelent, hanem egyben közösségi tér, találkozási pont is. Találkozási pont az olvasókkal, a csendben szemlélődőkkel, a könyvtárlátogatók egymás közötti kapcsolata, kultúra és ember között.

Feladata bővült, hiszen nemcsak a tanulás és tanítás színtere, bázisa, de az egyetemes és magyar kulturális örökség közvetítője is. A hagyományok és a ma már hagyományosnak nevezett eszközök, források hordoznak olyan értékeket, melyekre a társadalomnak és a modern eszközöket használóknak is szükségük van. Ilyen például az értő olvasás, az önálló kritikus gondolkodás, az esélyegyenlőség, a kulturális örökség. Hangsúlyt kell fektetni az információ társadalmának értékviszonyaira és az információban rejlő lehetőségek felhasználásának tanítására egyaránt.

Olyan tanítási tanulási problémahelyzetek elé kell állítani tanulóinkat, melyek megoldásán keresztül minél többféle tartalmú, műfajú és típusú információforrás felhasználását tudjuk kölcsönhatásukban bemutatni.

3. Könyvtárpedagógia

- A könyvtárban vagy könyvtári dokumentumok felhasználásával való, ismeretszerzéssel, ismeretközvetítéssel, információkereséssel foglalkozó pedagógiai elmélet és gyakorlat.
- A könyvtár gyűjteménye, szolgáltatása és a könyvtár használói közötti közvetítő tevékenység. Közvetlen célja a könyvtári dokumentumok és szolgáltatások sokoldalú, gyakorlatias és élményszerű megismertetése. Hosszú távú célja a könyvtárak, a könyvtári dokumentumok, szolgáltatások és az informálódás szükségletének felkeltése és ezáltal a könyvtárhasználóvá nevelés.
- Az a tudományterület, ami a könyvtárhasználó, a tanuló személyiségének az olvasás, könyvtárhasználat, informálódás során való előmozdításával foglalkozik.
- A könyvtárhasználat tantárgy tanításának-tanulásának és a kapcsolatos nevelési feladatok ellátásának módszereivel foglalkozó pedagógiai tudományág. Egyfajta

tantárgy-pedagógia, melynek feladata az is, hogy a könyv- és könyvtárhasználati ismereteket a tanítási-tanulási folyamatban elhelyezze.

- A kollégiumban minden csoport számára kötelező évi egy csoportfoglalkozás keretében a könyvtár használatának az elsajátítása. Ezen a foglalkozáson a diákok megismerkednek a könyvtár felépítésével, a katalógusrendszerrel, a könyvtárhasználat szabályaival. Ezen kívül lehetőség van további ismeretek elsajátítására is, egyénileg vagy csoportban.

4. A nevelőtestület szerepe

- Olvasási igényesség, írásbeliség szintjének emelése, személyiségfejlesztés – ez a **teljes nevelőtestület** közös felelőssége, különösen a csoportvezető nevelőtanároké.
- A csoportvezető tart szoros kapcsolatot a tanulókkal, az osztályfőnökökkel és a szülőkkel.
- Könyv(tár)ismeret és könyv(tár)használat foglalkozásokon - a könyvtárban ismétlődő feladatok szükségesek.

5. A könyvtárostánár felelőssége és feladata

- Kezdeményezés
- Rendszeres tájékoztatás, igényfelkeltés, az olvasás népszerűsítése
- Könyvtári foglalkozások megtartása
- Naprakész információ a könyvtár állományáról
- Folyamatos kölcsönzés biztosítása

6. A könyvtárpedagógiai program célja

- A könyvtár „forrásközpontként” való felhasználásával meg kell alapoznia az önművelődéshez szükséges attitűdöket, képességeket, tanulási technikákat.
- Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, ismeretszerzésre.
- Kialakítani és fejleszteni azokat a magatartásmódokat és képességeket, amelyek a könyvtár mindennapos használatában elengedhetetlenül szükségesek.

- A tanuló joga az információhoz való hozzáférés, képes legyen azokat céljainak a megfelelően feldolgozni és alkalmazni.
- A könyvtárhasználat azon lehetőségeinek megismertetése, amelyek elősegítik valamennyi műveltségi terület ismereteinek feltárását.
- Megismertetni a tanulókat azon alap információhordozók fajtáival, szerepével és felhasználásával, amelyek elősegítik az önálló szellemi alkotás létrehozását.
- A könyvtár, a könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakoroltásával tudatos és biztos használói magatartás kialakítása.

B1/24-24/2024

KÖZÉP-PESTI
TANKERÜLETI KÖZPONT

Virágh Krisztina
igazgató részére

Iktatószám: TK/198/01854-5/2024
Ügyintéző: Csaniga Andrea

**Budapesti Egyesített Középiskolai
Kollégium**

Budapest

Mogyoródi út 19.
1149

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Igazgató Asszony!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával az intézmény igazgatója készíti el, és a fenntartó hagyja jóvá.

Tájékoztatom, hogy a **Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium** 2024. március 20-án kelt, valamint a Közép-Pesti Tankerületi Központnak 2024. április 8-án jóváhagyásra megküldött **pedagógiai programja** megfelel a jogszabályi előírásoknak, így a fenntartó azt jóváhagyja.

Budapest, elektronikus időbélyegző szerint

Üdvözlettel:

dr. Házlinger
György

Digitálisan aláírta: dr. Házlinger
György
Dátum: 2024.05.08 12:23:45 +02'00'

dr. Házlinger György
tankerületi igazgató

B1/120-119/1/2024

KÖZÉP-PESTI
TANKERÜLETI KÖZPONT

Virágh Krisztina
igazgató részére

Budapesti Egyesített Középiskolai Kollégium

Iktatószám: TK/198/01854-7/2024
Ügyintéző: dr. Pavelkó Imre Gergely
Elérhetőség: gergely.imre.pavelko@kk.gov.hu
Telefon: 06-1-550-7570

Budapest
Mogyoródi út 19.
1149

Tárgy: Pedagógiai program kiegészítésének jóváhagyása

Tisztelt Igazgató Asszony!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a köznevelési intézmény igazgatója által készített pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá.

Tájékoztatom, hogy a Közép-Pesti Tankerületi Központ (a továbbiakban: Tankerületi Központ) által 2024. május 8-án TK/198/01854-5/2024 iktatószámon jóváhagyott pedagógiai program Ön által 2024. augusztus 29-én beküldött kiegészítését a Tankerületi Központ jóváhagyja, mivel az megfelel a jogszabályi előírásoknak.

Budapest, elektronikus időbélyegző szerint

Üdvözlettel:

dr. Házlinger György Digitálisan aláírta: dr. Házlinger György
Dátum: 2024.08.29 13:40:11 +02'00'

dr. Házlinger György
tankerületi igazgató

Székhely: 1149 Budapest, Mogyoródi út 21.
Telefon: +36-1-896-0778
E-mail: kozeppest@kk.gov.hu

